

Vpl. Pyhäjärvi

Maanantaina 30. heinäkuuta 2007

Pyhäjärveläisyyden vaali – Karjalan puolustaja

N:o 7 • 52. vuosikerta

Pyhäjärveläiset juhlivat Tampereella

Vuoden 2007 Vpl. Pyhäjärvi-juhlat vietettiin heinäkuun 15.-16 päivinä jo edellisistä juhlista tutussa Sampolassa. Molempina päivinä eri tilaisuudet täyttivät iloisesta juhlayleisöstä. Kokenut Tampereen Seudun Vpl. Pyhäjärvikerhon juhlatuimikunta oli onnistunut yhdessä ahkeran talkooväen kanssa juhlien ulkoiset puitteet varsin onnistuneiksi. Myöskin eri juhlatapahtumien ohjelmakokonaisuudet olivat onnistuneita. Täitävät juhlien juontajat hallitsivat asiansa ja niinpä myöskin aikataulut pysyivät suunnitelluissa rajoissa. Eri tilaisuuksia väliajoilla jäi runsaasti aikaa tuttuun tapaamiseen. Nuorisolla oli näissä juhlissa ohjelmansuorittajilla oma tärkeä roolinsa. Miten saamme nuorison mukaan entistä enemmän myöskin juhlayleisöön sitä pohti niin juhlapuheessaan Karjalan Liiton uusi toiminnanjohtaja Satu Hallnberg kuin muutkin puhujat.

Juhlita tarkemmat selostukset sisäsivulla.

**Lippukulkue
hijjentyneenä
Finlandia-
hymnin
kuunteluun.
Edessä vas.
Marja-Kaisa
Linnainmaa,
Pentti Päivä-
läinen, Veikko
Linnainmaa.**

Apurahoja jaettiin Tampereen juhlissa

Perinteiseen tapaan suoritettiin päiväjuhlan yhteydessä 15.7. myöskin apurahojen jako. Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallitus oli päättänyt jakaa tällä kertaa peräti 3000 euroa säätiön eri rahastoista apurahoja opiskelijoille.

Ilahduttavaa oli juhlissa se, että yhdeksästä hakijasta peräti seitsemän oli paikalla joko henkilökohtaisesti tai edustajansa välityksin. Osa apurahan saajista oli opiskelemassa ulkomailla ja näin olikin ymmärrettävää, että apurahan haki isä tai mummo.

Arvo Kukon rahastosta jaettiin neljä apurahaa yhteensä 2000 euroa. Apurahoja saivat Aku Painilainen, Pekko Pulakka, Saija Kononen ja Laura Luukkanen.

Perinnerahasto I:stä jaettiin myöskin neljä apurahaa yhteensä 1750 euroa. Apurahoja saivat Johanna Nikkari, Marjo Katila, Anne Hätönen ja Satu Korpiiniitty.

Tyyne Lehiköisen rahastosta säätiön hallitus päätti luovuttaa SM-painija Jesse Kekille 250 euron suuruisen tunnustusapurahan hyvästä

Reino Äikiä, Antero Pärssinen ja Marja Härmä jakoivat vuoden 2007 apurahat opiskelijoille tai heidän edustajilleen. Vasemmalta Jesse Kekki, Marjo Katilan mummo Hellä Tuomisaari, Satu Korpiiniitty, Anne Hätönen, Laura Luukkasen isä Ari Luukkanen, Aku Painilainen ja Esko Pulakka joka vastaanotti apurahan Pekka Pulakan puolesta. Kuva Marjo Ristilä-Toikka.

menestyksestä painissa.
Säätiön puolesta apurahat

jakoivat hallitustuuston
puheenjohtaja Antero Pärss-

sinen, hallituksen jäsen
Marja Härmä ja säätiön asia-

mies Reino Äikiä. Apuraho-
jen saajien yhteiset kiitokset

esitti Aku Painilainen oboel-
la.

Välittömästi apurahojen jaon jälkeen säätiön hallituksen puheenjohtaja Yrjö S. Kaasalainen ja hallituksen ja juhlatuimikunnan jäsen Salme Rintala jakoivat muistoksi tilaisuudesta Vpl. Pyhäjärvikerho kaupungin tervehdyksen esittäjälle kansanedustaja Leena Rauhalalle, juhlapuheen pitäjälle Satu Hallnbergille, jolle lisäksi tärkeiden asiakirjojen allekirjoittamista varten ojenettiin Yrjö Inkisen Pyhäjärven raaka-aineista valmistettu kynä.

Juhlasaarnan pitäjä Raimo Vuoristo sai vastaanottaa Juhla Heikkilän mainion kuvateoksen "Laatokkaa kiertä-mässä". Tässä yhteydessä esiteltiin myöskin Vpl. Pyhäjärvi-lehden uusi päätoimittaja Marjo Ristilä-Toikka ja myöskin hänelle ojennettiin Vpl. Pyhäjärvikirja. Pastori Olavi Salmiselle ojennettiin Vpl. Pyhäjärvikirja jo Muistojen illassa.

REINO ÄIKIÄ

30.7.2007

Juhlasta arkeen

Parhaimmat kiitokset Tampereen Vpl Pyhäjärvi-kerholle onnistuneista juhlarjärjestelyistä. Me Tampereen Pyhäjärvi-juhilla olleet olemme yhtä onnistunutta juhla kokonaisuutta rikkaampia. Voitte olla tyytyväisiä runsaan talkootyönne tuloksiin. Uskon, että myös juhlayleisö oli työhönne ja ohjelman suorittajien tunteita herättäneisiin esityksiin tyytyväinen.

Vpl Pyhäjärvi-juhlat ovat kuuden vuosikymmenen aikana muuttuneet ajan myötä. Alkuvuosien juhlissa lauantai-iltana oli pitkäksiin venynyt Muistojen ilta monine puheineen. Sunnuntain juhla muodostui Jumalan palveluksesta ja päiväjuhlasta, joiden välillä juostiin Kaun, pyhäjärveläisten oman urheiluseuran, muistoviesti.

Aikaa myöden muistojen ilta siirtyi aikaisemmaksi iltapäivälle ja iltamat tulivat lauantai-illan ohjelmaksi. Väen ikääntyminen karsi Kaiun muistoviestin pois ohjelmasta. Tilalle tulivat koulupiiritapaamiset. Viimeisen kymmenen vuoden aikana koulupiiritapaamiset ovat loppuneet ja lauantapäivälle on tullut sukuseminaari ja sukukokouksiakin on viritelty.

Kehitys kuitenkin jatkuu ja sen on jatkuttava aikaansa seuraten. Tampereen juhlissa oli nuoriso hyvin esillä ohjelmien suorituksessa. Sunnuntain pääjuhlassa tuli korostetusti esiin nuorten saaminen enenevässä määrin mukaan myös muuten juhlapahtumaan. Asiaan on syytä todella paneutua. Ajatus ei saa jäädä vain puheiden tasolle.

Vpl Pyhäjärvi-säätiön kehittämistyössä viime syksynä valittiin ensimmäiseksi kehittämiskohteeksi Vpl Pyhäjärvi-lehti. Lehden tulevaisuus on nyt saatu turvattu, kuten toisaalta tästäkin lehdestä on luetavissa. Toiseksi kehittämiskohteeksi kirjattiin: "Nuori polvi saatava innostumaan ja mukaan toimintaan." Vaatimuksen vieminen käytäntöön on nyt juhlatunnelmista arkeen siirryttyä todella haastavaa ajattelua, toimenpiteitä ja tekoja vaativa tehtävä. Se on tehtävä, joka onnistuakseen pakottaa perusteelliseen uudelleen arviointiin niin Vpl Pyhäjärvi-säätiön hallinnossa kuin seuroissa ja kerhoissakin. Meidän on kriittisesti tarkasteltava ja uudistettava toimintaamme kaikkien tapahtumien osalta. Tulevaisuuden haasteisiin on kyettävä vastaamaan juhlisemalla kehittämisessä myös nuoria mukaan vetäviksi. Pyhäjärvi-juhlien ohjelmaahan ei rakenteeltaankaan ole kiveen hakattu, kuten edellä kerrottu kuuden vuosikymmenen historia osoittaa.

Tässä on meillä säätiössä toimivilla pohdittavaa yhdessä ensi vuoden juhlat järjestävien Mouhijärven pyhäjärveläisten kanssa!

Vpl Pyhäjärvi-lehti

Erkki Pärssinen, Salme Rintala ja Reino Äikiä muodostivat toimitusryhmän, joka vastasi lehden toimituksesta monien vuosien ajan. Viimeisen vuoden ovat Salme ja Reino kahdestaan vastanneet lehden toimittamisesta ja tukevat uutta päätoimittajaa edelleenkin. Uskon, että voin tässä jokaisen lehden lukijan puolesta kiittää toimituskuntaa. Olette tehneet arvokasta työtä kaikkien pyhäjärveläisten ja kaikkien karjalaisten hyväksi. Me olemme voineet koko ajan luottaa siihen, että lehti tulee korkeatasoisena joka kuukausi sovittuun aikaan. Kiitos vielä kerran.

Samalla lausun uuden päätoimittajamme Marjo Ristilä-Toikan tervetulleeksi meidän pyhäjärveläisten keskuuteen ja toivottan onnea 01. 08.2007 alkavassa työssä pyhäjärveläisyyden ja karjalaisuuden vaalimisessa.

ANTERO PÄRSSINEN
Vpl Pyhäjärvi-säätiön
hallintoneuvoston puheenjohtaja

"Te ette siis enää ole vieraita ja muukalaisia, vaan kuulutte Jumalan perheeseen"

Tässä Muistojen illassa keskuudessamme on Kalevan seurakunnan edustajana pastori Olavi Salminen. Hänen läsnäolonsa nostaa mieleeni lapsuusmuistoja Huitistista, joka oli meidän perheemme sijoituspaikka. Äitini on kertonut, että kun Huitistien kirkkoherraksi tuli Toivo Salminen, Olavin isä, silloin vasta karjalaiset kokivat saaneensa ihmisarvon. Rovasti Salminen ei tehnyt eroa evakon ja paikkakuntalaisen, köyhän ja rikkaan välillä. Hänelle oli tärkeää, että erilaisuudesta huolimatta kuulumme Jumalan perheeseen. Tämän perhevien yhteyteen hän tahtoi kaikkia kutsua.

Monet kerrat rovasti Toivo Salminen pörrösti pääläeltä tukkaani ja kysyi: "Oletko Jumalan lapsi?" Kun vastasin "olen", hän kysyi edelleen: "Mistä tiedät?" "Jeesus on kuollut ristillä ja minut on kastettu", vastasin. Vastaus oli oikea ja pätee tänäkin päivänä.

Kotiseurakuntani Vammala on viime aikoina ollut esillä monen mielestä ikävässä valossa. Siksi Vammalan seurakunnan terveisin haluan kertoa, että kyllä meillä siellä ihan mukavasti menee ja työt tulevat hoidetuksi. Kirkkoherran sijaisena on ollut Karjala-liiton entinen toiminnanjohtaja Hannu Kilpeläinen. Näin karjalaisuuteen liittyvät asiat tulevat esiin vähän joka tapaamisessa. Se luo tuttuuden tuntua ennestään tuntemattomaan henkilöön, niin kuin monissa yhteyksissä olemme itse kukin saaneet todeta. Karjalaisuus yhdistää.

Minulla on myös monia työtovereita, joilla on juuret Vpl Pyhäjärvellä. Yksi heistä, Päivi Vuoristo, Sinikan ja Raimon tytär, toimii meillä kanttorina. Päivien kanssa olen kaksi viikkoa sitten Karussa Papinsaarella pitämässä partioläirien päätöksen leirijumalanpalvelusta.

Mirja Tenkanen puhui Muistojen illassa.

Lyhyeksi jääneen puheeni aiheena oli "kädet". Tarkastelimme itse kukin omia käsiämme, niin että voisimme tunnustaa ne vaikka valokuvasta, jossa näkyisivät vain meidän kätemme. Sitten käsiin leiriläisiltä, mitä he olivat leirin aikana tehneet käsiillään Oli syöty ja vaateetettu, kannettu tavaroita ja veistetty puukolla sormeenkin. Kun tätä keskustelua kävimme, jyrähti ukkonen.

Olimme saarella puiden katveessa ja harmaa sadekuuro lähestyi jo saarta. Toesin: "Tänne me emme voi lasten kanssa jäädä. Mutta ennen kuin lähдемme, voimme panna kätemme ristiin ja rukoilla." Pyysimme Taivaan Isältä varjelusta ja siunausta ja lauloimme loppuvirren. Rukouksemme kuultiin ja sillä erää tuo ukkonen jyrähdys jäi ensimmäiseksi ja viimeiseksi ja sadekuurokin väheni ennen saareen saapumistaan.

Kerron teille tämän pienen tapahtuman siksi että siinä kaksi asiaa antoi minulle niin sanottuja saarnan juuria. Nimittäin silloin kun tuo ukkonen jyrähdys oli kuulunut, eräs poika välittömästi sanoi: "Ukkosta ei voi käsillä tehdä". Tuo ajatus py-

sähdytti minut ajattelemaan, kuinka paljon elämässä on asioita, joita ei voi käsin tehdä ja joiden keskelä kuitenkin elämme ja jotka ovat elämälle aivan välttämättömiä. Ajatellaan vaikka ilmaa. Sitä on kaikkialla ja kaikki elollinen tarvitsee sitä. Samoin vesi. Elämä ja kasvu ylipäätään ei ole ihmisvoimin luotavissa. Elävä ihminen on ihmeellinen luomus.

On myös paljon näkymättömiä, joka on elintärkeää, mutta jota emme voi saada aikaan käsin. Tänäkin ajattelun erityisesti sellaista asiaa kuin yhteys. Sanotaan, että jos pieneltä lapselta puuttuu yhteys toiseen ihmiseen, se kuolee. Varttuneempikin ihminen ilman yhteyttä toisiin ahdistuu, masentuu ja tulee toivottomaksi. Pienikin yhteydenotto luo taas toivoa.

Me vietämme tänään ja huomenna ennen kaikkea yhteyden juhlaa. Koemme täällä monenlaista yhteyttä. Ennen kaikkea yhteinen kotiseutu tai juuret siellä Vpl Pyhäjärvellä yhdistävät meitä. Koemme heimo- ja kotiseutuyhteyttä. Moni tapaa täällä myös sukulaisiaan, pidetään suvun kokoontumisia ja koetaan sukuyhteyttä. Koemme sukupolvien välisiä yhteyttä ja ystävyysyhteyttä. Näitä yhteyksiä ei ole voitu tehdä. Ne on meille annettu, olemme syntyneet tai päässeet niiden osallisuuteen.

Mieleissäni on vielä yksi yhteyden laji. Sitäkin vaalimme kaikissa Pyhäjärvi-juhliissa. Se on uskon yhteys. Yhteys Jumalaan ja Jeesukseen Kristukseen. Kun me tuolla partioläirillä panimme kätemme ristiin ja rukoilimme, ilmensimme uskon yhteyttä. Tämä on kaikkein tärkein yhteys, koska sillä on myös tulevaisuus. Nämä ajalliset yhteydet voivat katketa ja raueta, mutta uskon-yhteys Jumalaan ja Jeesukseen ei katkea kuolemassa-

kaan. Sanoohan Jeesus: "Joka uskoo minuun, ei ikinä kuole" ja "Kaikki Jumalalle elävät". Jeesus muistaa häneen turvaautuvat ihmiset heidän kuoltuaankin. Hän herättää heidät kuolleista ja antaa heille iankaikkisen elämän taivaan kodissa. Jeesus on itse ristinkuolemallaan ja ylösnousemisellaan valmistanut meille ikuisen asunnon Jumalan luo taivaaseen. Sekään asunto ei ole käsin tehty.

Rakkaat ystävät. Joku on sanonut, että elämäamme vetävät kuoleman vankkurit. Tämä on totta, mutta vain osittain. Kun turvaudumme Jeesukseen syntiemme sovitajana, tiedämme että meidän elämäme edelläkävijänä kulkee Hän joka sanoo: "Älä pelkää. Minä olen kuollut, mutta nyt minä elän. Elän aina ja ikuisesti. Minulla on kuoleman ja tuonelan avaimet." Hän, jonka johdatuksessa elämme ajallisen elämäme, on meitä vastassa siirtyessämme ajan rajan yli. Antakaamme hänen vetää elämäme vankkureita.

Jeesus tahtoo ja kutsuu luokseen jokaisen. "Tulkaa minun luokseni kaikki", on meille rakkaan Pyhäjärven kirkon alttaritaulun aiheena. Rovasti Kaarle Viika kertoi joskus, kuinka eräs munkki -varmaan Konevitsan munkkeja - kertoi siitä, mitä Pyhäjärven kirkon alttaritaulu esittää: "Opetuslapset sanonit lapsill: Pojat pois, pojat pois! Mutt Jeesus sano: Tulkaa voa, tulkaa voa!" Yhä "Hän kutsuu luokseen jokaisen, ken vaivain taakkaa kantaa. Hän väsynyt ja virvoittaa ja armahtaa, ja rauhansa hän antaa."

Hyvät juhla vieraat. Olkaamme kiitollisia tänään siitä, että elämme, ja viettäkäämme iloista yhteyden juhlaa yhteydessä Taivaalliseen Isään ja toinen toisemme.

Pyhäkoulumuistoja

Ensimmäiset pyhäkoulut perustettiin Vpl Pyhäjärvellä rovasti Zittingin toimesta 1848. Rovasti sai tästä tarkastuksessa v. 1855 piisalta erityisen kiitoksen. Impi Wiikan kirjoittamassa Pyhäjärvi-historiassa sivulla 80 on kerrottu pyhäkoulujen perustamisesta.

Oheisessa kuvassa ovat Vpl. Pyhäjärven Saapun kylän pyhäkoululaiset ja opettajat Liisa Anttonen (Päiväläinen) ja Iida Anttonen (Ruokolainen). Melkein kaikki kuvassa olevat henkilöt tunnen mutta en tiedä onko heistä enää elossa muita kuin sisareni Aili Anttonen (s. 23.3.1913). Olettaisinkin, että Eeti Viholainen olisi vielä elossa, mutta en tiedä hänen asuinpaikkakuntaan-

sa. Äitini Iida Anttonen piti Saapun pyhäkoulua vuosikymmeniä yhdessä Elisaa Anttonen kanssa.

Kuvan henkilöt vasemmalta seisomassa ?, Anna-Liisa Tenkanen, Aino Kukko,

Aili Anttonen, Anni Halonen, ? tuntematon, Matti Anttonen, Onni Anttonen, Matti Jääskeläinen, Nestori Tenkanen, Armas Anttonen, Sulo Anttonen, takana seisovaa en tunne?, Manu Kukko,

Mistähän tilaisuudesta on otettu toinen kuva?

Kuvat lähettänyt Aira Anttonen, Ulvilantie 17 a E 74, 00350 Helsinki, puh. 90-555574.

Eino Halonen. Istumassa edessä oikealta: Viljo Jääskeläinen, Rauha Tenkanen, opettaja Iida Anttonen o.s. Ruokolainen, opettaja Liisa Anttonen myöh. Päiväläinen. On kerrottu, että valokuva olisi otettu v. 1924 Liisa Anttonen häääpäivänä.

Irja Asunmaan albumista

Vantaalla asuva Irja Asunmaa lähetti Kanadassa asuvan lapsenlapsen lapsensa kuvia lehtemme. Irja Asunmaan os. Kumanto syntymäikä oli Pyhäjärvellä Saapru. Kumanttojen aikaisempi sukunimi oli Kukko. Irjan Irma tytär muutti miehensä Paavo Niemen kanssa 34 vuotta sitten Kanadaan, mukana kuusi-vuotias Minna-tytär. Kanadassa syntyi toinen tytär Mia.

Molemmat työt ovat avioituneet Kanadassa. Minnalla ja Scottilla on kaksi lasta 11-vuotias poika Cameron ja 9-vuotias tyttö Rachel. Mia avioitui Neill Reimanin kanssa ja heillä on poika Eric Matias, jonka kastetilaisuudesta on kuva. Matias nimi on suomalaisen isoisän kaima (Paavo Matias). Kanadassa pojan kastepuku on housupuku.

Viime kesänä Irma, Mia ja Eric kävivät Suomessa näyttämässä uutta suvun neljännen polven tulokasta isoäidille.

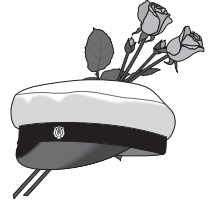
Irja Asunmaa 86,5 vuotta ja Eric Matias 8,5 kukkautta.

Eric Matiasin kastepuhla Kanadassa. Kuvassa vasemmalta kastepappi, Mia sylissä kuuden kuukauden ikäinen Eric, Mian anoppi, Mian vanhemmat Irma ja hänen takana Paavo Niemi. Papin takana Mian aviomies Neill Reiman.

Ylioppilaita

Vaskivuoren lukiosta kirjoitti ylioppilaaksi Eva Maria Nurminen. Vanhemmat Hanna ja Antti Nurminen, isovanhemmat Laura ja Reijo Orhanen. Laura o.s. Hiiri on Konnitsasta.

Merkkipäiviä

Kesän suurena juhla- / hääpäivänä 07.07.07 täytti Korpilahden Leporannassa 80 vuotta Sirkka Honkanen, ent. Pienimäki o.s. Rautiainen. Sirkkan juuret löytyvät Vpl Pyhäjärven Yläjärveltä. Sirkkan isä oli Yrjö Rautiainen ja äiti Varpu o.s. Inkinen.

Sini Kiiskille MM-pronssia keihäänheitossa

Viime vuonna lehdessämme esiteltä Laitilan Jyskeen keihäänheittäjä Sini Kiiski on edennyt hienosti urheilurallallaan. Tämän vuoden heinäkuun alussa Pihtiputaan keihäskaarnevaalissa Sini heitti naisten keihästä tasan 54 metriä, mikä on uusi 17-vuotiaiden tyttöjen Suomen ennätys. Se on 17-vuotiaiden maailmantilastossa toisella sijalla. Maailman

kärkitulosta pitää hallussaan kiinalainen Song Dan tuloksella 56.48.

Sini paransi 52 senttiä aiempaa SE:tä, jonka Riihimäen Kiskon Carita Hinkka heitti nuorten Eliittikisoissa kesäkuussa Helsingissä. Molemmat tytöt Carita ja Sini valittiin oman ikäluokkansa MM-kilpailuihin Tsekkoslovakian Ostravaan.

Kilpailut Tsekinmaalla oli-

vat samana päivänä kuin Pyhäjärvi-juhla. Sinin isoisä Reini Kiiski kertoi Tampereella Sampilassa, että "nyt on Sinillä jännittävät paikat". – No, tuleeko MM-mitali Suomeen? Reini ei osaa sitä arvata. "Molemmat Suomen tytöt ovat hyvin tasaväkisiä. Toivotaan, että jommallekummalle mitali tulee", totei Reini. No ei sitten muuta kuin peukut pystyyn.

Suomalaisytytöt ottivat kaksi mitalia. Carita Hinkka hopeaa heitolla 51,61 ja Sini pronssia 50,75. Onneksi olkoon!

Suomalaiset olivat viimeiselle kierroksella asti kiinni kaksoisvoitossa, kunnes eteläafrikkalainen Tazmin Brits heitti viimeisellä kymmenellä sentillä ohhi mestariksi tuloksella 51,71

SALME RINTALA

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry ja Pääkaupunkiseudun Karjalaisyhteisöt (Pääsky ry)

Kaarina Pärssisen kesäkuun Pyhäjärvi-lehdessä olleen kirjoituksen johdosta. Pyhäjärvi-seura on ollut aikaisemmin Pääskyn jäsen. En tiedä onko seura eronnut jäsenyydestä vai erotettu (jäsenmaksu suorittamatta).

Monet yhteislaulu- ja saunailat on kesäkodilla vietetty. Samoin Osmo Juvosen järjestämät leikkimieliset kesäkisa kisaeltu. On osallistuttu Pääskyn järjestämiin kunniakäynteihin Karjalaan jääneiden vainajien muisto-

merkillä Hietaniemen hautausmaalla Helsingissä kaatuneiden muistopäivänä sekä pyhäinpäivänä. Seuran talouden kohentamiseksi osallistuttu Pääskyn yhteismyyjäisiin Karjalatalon juhlasalissa omalla myyntipöy-

dällä. Myynissä ollen mm. kesäkuun alussa iäisyyskutsun saaneen Hannes Akkasen taidokkaasti tekemiä puutöitä, naistoimikunnan jäsenten leipomia monenlaisia perinneherkkuja, lantukukkoja myöten, erilaisia

kudonta- ja neuletoita sekä joulukoristeita.

LIISA SAARINEN
Vpl. Pyhäjärvi-seuran
ainaisjäsen vuodesta
1975

Toini Pelkonen on lähettänyt lehtemme vuodelta 1932 otetun kuvan voimistelun ja urheiluseura Kaiun toimihenkilöistä. Istumassa vasemmalta J. Kaasalainen, oikealla johtokunnan jäsen M. Tomperi, seisomassa sihteeri ja rahaston hoitaja I. Herra.

Aira Anttonen on lähettänyt oheisen kuvan, jossa etualalla ovat mm. kirkkoherra Karl Wiika, ruustinna Impi Wiika (o.s. Hukkanen) ja kappalainen Sem Wahl, vaimonsa Elsa o.s. Gyllenbögel. Mutta mistä tilaisuudesta kuva on?

Rakkaamme Amalia JUVONEN

o.s. Ukkonen

* 15.7.1911 Vpl. Pyhäjärvi

† 15.6.2007 Helsinki

Rakkaudella muistaen

Osmo ja Rauni

Merja, Janni ja Juuso

Raimo, Liisa, Joonas, Roope ja Jesperi

Kalle ja Rita

Ville, Vilja ja Sampo

Anu ja Duncan

sukulaiset ja ystävät

Et päässyt takaisin Karjalaasi
jääät koivurinteelle sinäkin.
Vaan sama multa synnyinmaasi
sun täällä peittää kuin sielläkin.

Ilta-Saima Syrjä

Siunaus toimitettu 29.6.2007 läheisten läsnä ollessa.
Kiitämme osanotosta.

Rakkaamme Raimo Sakari ÄIKIÄ

* 17.8.1947 Huittinen

† 28.6.2007 SatKs

*Hetkenä illan hiljaisen
tuli luoksesi
rauhaa ikuinen.*

Lämmöllä muistaen

Tarja ja Juha

Tiia, Salla ja Joonas

Arto

Saija ja Maisa

Paula

**veljet perheineen
muut sukulaiset ja ystävät**

Siunattu hiljaisuudessa. Kiitos osanotosta.

Suomen lippu ja Pyhäjärvi-Säätiön lippu koristivat kirkkoa juhlamessussa.

Jos joku nyt väittää, ettei tiedä, miten Raamatun mukaan tulisi täällä maailmassa elää, hän ei kuunnellut messussamme luettuja tekstejä.

Taikka sitten hän oli niin ajatuksissaan vaipunut kotoiseen kirkkoon Pyhäjärvelä, sulkenut silmänsä, nähnyt sydämensä silmin keraalin lahjoittaman krusifiksin vasemmalla ja ruotuväen lahjoittaman krusifiksin oikealla, kuullut hiljaisen äänen: "Sinun puolestasi anteeksiannettu". Kohottanut arkana katseen Kristus-hahmoon alttaritaulussa: "Tulkaa minun tyköni kaikki". Ei ihme, että ajatukset siellä viipyvät. Onhan tämä Kalevan kirkko niin paljon toisenlainen.

Toivon teidän tulevan kotikirkon ajatuksistanne tähän tietoisuuteen. Nimittäin nämä Raamatun sanat ovat Jumalan omaa ohjeellista puhetta meille, jotka nyt elämme. Myönnämme niihin sisältyvän hyvin syvän viisauden. Ne ovat aforismien omaisia kiteytyneitä kirkkaita helmiä.

Itse asiassa, eikä tämä ollut tyypillistä opetuspuhetta myöskin Pyhäjärvellä? Vanhimmat muistelmakappa, millaisilla sanoilla ja ohjeilla teitä opastettiin. Ehkä ne vasta vuosien kuluessa ovat hionuneet helmiksi.

Jos tietokilpailuexperttimme Reino Äikiä pitäisi meille juhlassamme tällaisista helmistä, iskevästä sanonnoista ja sananlaskuista muistelun, luettelo olisi pitkä. Sanonnat ruokkisivat toisiaan ja kirvoittaisivat esiin mielen uumenista yhä uusia ja uusia helmiä. Niin on ihmisen mieli rakennettu – tai täsmällisemmin pieni ihmisyhdän: kätkee sisäänsä paljon, koko elämän kirjon, kuten tutussa laulussa lauletaan.

Tämä ajatus pyhäjärveläisestä opetuspuheesta pohjaa omaan kokemukseen. Äitini on tyypillinen pyhäjärveläinen, suunnilleen itenäisen Suomen ikäinen, hallitsee täydellisesti piirakan teon ja muunkin ruokakulttuurin, viettää nyt ajatuksissaan suurimman osan ajastaan Pyhäjärvellä, monissa toimitissaan siellä, erityisesti Hämäläisen navetassa, mutta muuallakin, olihan hän 30-luvun nuori ihminen. Ki-hu juhliessa ja joulukirkossa tuli käytyä, vaikkakin Vernitsan kylästä kirkolle oli pitkä matka. Konevitsan luostariin matka oli lyhyempi, ehkä mielenkiintoisempikin ainakin mieleenpainuvampi. Sinnekin muistot tuntuvat palaavan tuon tuosta.

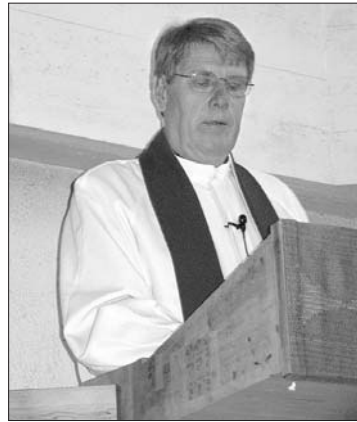
Äidilläni oli viime vuosiin saakka aina kynä ja paperi ulottuvilla. Jos jostain kuuli kiteytyneen viisauden, se heti paperille ylös. Niin niitä viisauksia kerääntyi vuosien mittaan melkoinen joukko, joita myöskin tarvittaessa käytettiin. Tuntui hienolta sutkauttaa joku viisaus toisten ihmeteltäväksi.

Erityisesti kolme niistä liittyi itseäni. Ne olivat ylitse muiden. Sallitaan, että niistä kerron.

"Pienessä ja suuressa puhu aina totta!" Tämä on varhaisin, lapsuudessa opittu. Siihen liittyi oikea poljento-

Kirkonsanoma

Ystävät!

Rauman kirkkoherra Raimo Vuoristo.

kin. Ehkä poljento painoi opetuksen asiankin pysyvyyttä mieleen. Nyt vanhemmiten ymmärrämme, miten helposti elämä luisuu valheitten varaan, valheella toisen valheen paikkaamiseen. Lapselle on tärkeää iskostaa mieleen pienten askelten viisaus

"Tunne itsesi!" Vanha antiikin ja monien kansanopistojen neuvo liittyi nuoruusvuosiin. Se oli myöskin äitini ohje. Ehkäpä hän oli sitä itse pohditsellut paljon omissa toimitissaan. Identiteetin, minä-kuvan ja kasvuun liittyvät kysymykset ovat jokaiselle ihmiselle hänen ominta aineistoaan. Itsekseen niitä on pohdittava. Harvoin niille ymmärtäjää löytyy.

"Totta sekä oikeaa horjumatta puolla!" Kuten tiedetään, tämä on hengellisen laulun sana. Monille rakas. Aito hengellisyys, sydämellisyys ja oikeudentunto ovat hyvin lähellä toisiaan. Minusta tuntui, että äiti ajatteli ohjeellaan politiikkaa! Eritään hyvä ohje.

"Pienessä ja suuressa puhu aina totta!", "Tunne itsesi!", "Totta sekä oikeaa horjumatta puolla!" Siinä ne ovat äidin ohjeet pojalleen. Mietipä omiasi.

No niin, minä päästän äitini nyt takaisin omiin ajatuksiinsa ja ajatuksen siivin Pyhäjärvelle. Me muut palaamme ohjeisiin, jotka tulevat eteemme Jumalan sanoina ja ohjeina, miten meidän on elämäämme ellettävä. Otamme esille yhden ohjeen ensimmäisen lukukappaleen tekstistä: "Jokainen teistä kunnioittakoon äitiään ja isäänsä". Tähän pysähdymme.

Neljäs käsky tulee heti mieleen. Rippikoulun käynyt muistaa käskyyn liittyvän jatkokin: "että menestyisit ja kauan eläisit maan päällä" Neljanteen käskyyn sisältyy aivan erityinen viisaus ja siunaus. Kolmen ensimmäisen Jumalaan liittyvän käskyn jälkeen, ensimmäinen ihmisiin liittyvä on juuri tämä: kunnioita isäsi ja äitiäsi. Se ikään kuin ra-

kentaa pohjan kaikille muille jälkeksi tuleville. Miksi näin on?

Kunnioittaa on Raamatun yleviä sanoja. Oikeastaan se merkitys menee sanoilla tavoittamattomiin. "Niin pysyvät nämä kolme, usko, toivo ja rakkaus. Mutta suurin niistä on rakkaus". Voisimme jatkaa: suurempi rakkautta on keskinäinen kunnioitus. "Toinen toisen kunnioittamisessa kilpailee keskenään", sanotaan toisen lukukappaleen luvussa.

Yritän kirkastaa tätä kunnioittamisen käsitettä erään toisen pyhäjärveläisen esimerkillä.

Uskon, että me kaikki tunsimme Erkki Pärssisen. Hän ei nyt ole näkyvällä tavalla juhlassa mukana. Hän sai kutsun ikuisen suven äitienpäivänä pari kuukautta sitten. Tapset Maritta, Mirjam, Sinikka ja Markku tunsivat isän parhaiten. Me muut etäämmältä.

Yhdeksän vuotta sitten kesällä 1998 kihujuhla järjestettiin Pyhäjärvellä. Jumalanpalvelus pidettiin kirkkoaholla. Alttaritauluna oli risti ja lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkki. Tunteet herksivät Kaarle Viiksen saarnatessa. Merkilleen tunne, Suomen lippu liehui vapaasti. Kirkkoaholla oltiin kuin kirkastusvuorella: meillä on tässä hyvä olla. Melkein majoja ruvettiin rakentamaan kuin opetuslapset Taaborin vuorella Jeesuksen kirkastuessa.

Erkki Pärssinen lausui päiväjuhlaan myös paikallisen väen tervetulleeksi: "Me vanhempi väki olemme ymmärtäneet ne olosuhteet, joissa täällä toimitaan. Haluamme ymmärtää, etteivät ne olosuhteet, joiden seurauksena me olemme joutuneet jättämään rakkaat kotiseutemme, ole paikallisten asukkaiden eikä meidän syytämme. Olemme suurvalta-politiikan seurauksena kumpikin taho joutuneet muutuneisiin olosuhteisiin. Toivomme, ettei kummankaan osapuolen taholta tarvitsisi tällaisia kokemuksia kos-

kaan kokea, vaan että voimme rauhanomaisissa olosuhteissa rakentaa ystävyyttä ja rauhaa kansojemme välille".

Silloin kun keskinäinen kunnioittaminen saavuttaa toinen toisensa syntyy tunne – niin kuin se syntyi tuolloin Pyhäjärvellä – että ollaan yhteisellä maalla. Ja se tunne myös tunnustettiin ja tunnustettiin molemmin puolin.

Kun Jumala käskyy kunnioittamaan ja me noudattamme käskyä, käsky on niin suuri ja voimallinen, että Jumala itse vastaa seurauksista, emmekä me ihmiset tiedä, mitkä ne seuraukset kulloinkin ovat. Mutta ne ovat. On jatkettava keskinäisen kunnioittamisen linjalla. Kutsuttakoon sitä pyhäjärveläisten keskuudessa vaikkapa Erkki Pärssisen linjaksi. Hän ehkä hyväksyisi sen, koska siihen ei uppoa säätiön rahaa yhtään!

"Jokainen teistä kunnioittakoon äitiään ja isäänsä". Miksi tämä 'kunnioittaminen' on niin tärkeä, että se tulee kaiken inhimillisen kanssakäymisen käärkeen? Siinä täytyy olla jotain ihmisistä suurempaa. Siinä on.

Uskon isämme Martti Luther selittää asian Isossa Katkeksimuksessaan ylittämättömästi: "Jumala on antanut isän ja äidin tehtävälle erityisarvon, joka ylittää kaiken muun arvon ja aseman, missä ihminen voi olla... Nuorten mieleen on painettava, että heidän tulee pitää vanhempiaan Jumalan sijaisina ja ajatella, että he yhtiä kaikki ovat äiti ja isä, jotka Jumala on antanut, miten vähäpätöisiä, köyhiä, raihnaisia tai omutuisia he sitten ovatkin."

Rippikouluaisella on omakohtainen viidenkymmen vuoden kokemus aiheesta ja neljännen käskyn velvoittavuudesta. Kokemus voi olla raju. Ja velvoittavuus aikaa sitten mennyt. Kuitenkaan häntä hänenä, nimeltä kutsuttuna persoonana ei olisi, jos isää ja äitiä ei olisi. Vaikea ajatella, ettei mitään olisi, vaikka se on paljon todennäköisempää kuin se, että jotain on.

Äidin ja isän jumalallisen kunnioittamiskäskyn kohdalla ei saisi tapahtua niin, että käskyn kirkkauden ja viisauden tajuaa vasta, kun isää ja äitiä ei enää ole. Käsky on elämäntähtäimen kärsässä ihmistä itseään varten kunkin henkilökohtaisella tasolla.

Neljäs käsky on suunnattu myös käskyksi koko yhteiskunnalle. Sen velvoittavuudesta keskustellaan nyt ja tulevina vuosina paljon. Neljännen käskyn velvoittavuutta ei mitata pelkästään, eikä edes ensisijaisesti, rahalla. Käskyn velvoittavuus mitataan Suomen kansan siivestyksenä. Tässä emme kyllä ole maailman kärkeä. Parannettavaa on.

Suomen kansan ja kansamme edustajien on näissä kysymyksissä oltava yhteisellä maalla – Erkki Pärssisen sanoja lainaten:

"Jokainen teistä kunnioittakoon äitiään ja isäänsä". Rukoilemme: Pyhä Isä. Pyhitä meidät tässä totuudessa, neljännen käskyn totuudessa. Sinun sanasi on totuus. Amen.

Vpl. Pyhäjärvi-juhlat Tampereella 14.–15.7.

Muistojen ilta

Muistojen ilta aloitettiin su-vivirrellä, jonka jälkeen, jon-ka jälkeen **Salme Rintala** toi-votti yleisön tervetulleeksi ja avasi tilaisuuden. Hän totesi, että Pyhäjärvi-lehdestä olem-me lukeneet, miten viime juhlien jälkeen moni pyhä-järveläinen on poistunut keskuudestamme. Uno Kailaan runon sanoi; "Tosin kerran loppuvat askeleet va-eltajilta, kukin vuorostansa on nukuva syyliin maan. Vaan katso, kaikki he kuiten-kin mukana ovat, hekin, joi-den tomu on uupunut vael-tamaan". Sen jälkeen yleisö seisaallaan nousten hetken hiljaisuudella kunnioitti vuoden aikana poissukku-neiden pyhäjärveläisten muistoa.

- Kirkkopyhä eli kihupyhä oli katolisuuden aikana tuttu pyhä kaikkialla Suomessa. Varsinais-Suomessa siitä käytettiin nimitystä kirkko-messu, Etelä- Karjalassa ki-hupyhä, Savossa, Kainuussa ja Pohjois-Karjalassa ne oli-vat tunkopyhä, perukkapyhä ja yltöpyhä, totesi Rintala.

Hän nosti muistoihin esiin myös hyvin kipeän asian, iäkkäiden isovanhem-

Taina Linnainmaa, Petra ja Erika Hurme lauloivat kaksi laulua.

Kuoro Pyhäjärven Laulurastaat esiintyi Muistojen illassa.

Juhani Forsberg lausui illan päätössanat.

Juukalainen baritoni han-nu Musakka, juuret Musakanlahdessa, lauloi Muisto-
jen illassa sekä Iltamissa.

Tilaisuuden avasi **Salme Rintala**.

piemme ennätysmääräisen poissukumisen evakko-vuosien aikana. Se oli enem-män kuin kaksinkertainen määrä edellisvuosiin verrat-tuna.

Puheensa päätteeksi hän totesi, että suositun sukutut-kimuksen myötä nuoret ovat löytäneet omat juuret ja kiinnostus Karjalaan ja oman suvun vaiheisiin on saanut uudenlaista kiinnos-tusta. Nuoret ovat toivoneet, että Pyhäjärvi-lehdessä olisi enemmän kirjoituksia Pyhä-järvestä ja kokemuksia siellä asuneitten ihmisten elämästä. Joten vetoankin teihin kaikkiin, joilla on muistiku-via Pyhäjärveltä, kertokaa niistä sukkukokouksissa ja

perhetapaamisissa. Kirjoit-takaa niistä edelleen Pyhä-järvilehteenkin. Niillä on nyt tilaus ja kysyntää.

Juukalainen baritoni **Hannu Musakka**, juuret Musakanlahdessa, lauloi kaksi laulua *Niin kaunis on maa*. Kari Rydman sanoi ja sä-velsi sen varhain kuolleen oppilaansa muistoksi. Ja toi-sena Oskar Merikannon, *Oi muistatko vielä sen virren*.

Kalevan seurakunnan ter-vehdyksen juhlaan toi pas-tori **Olavi Salminen**. Hän kertasi kirkkoherra Pekka Paakkasen ajatuksia: Koko kristillisen seurakunnan his-toria ja perinne alleviivaa Ju-malan avulla tapahtuvaa hy-vää muistamista ja lahjaksi

saadun perinnön eteenpäin viemistä. Olemme täällä Ka-levan seurakunnassa iloisia, että te olette valinneet juhla-paikaksi Kalevan kirkon, jo-hon olette huomenna sydä-mellisesti tervetulleita.

Pyhäjärveläisten lasten-lapset esittivät musiikkia. **Taina Linnainmaa**, juuret Vernitsan Hämmäläisiä, **Petra ja Erika Hurme**, juuret Pöl-hölän Kaasalaisia, esittivät laulut *Tuiki, tuiki, tähtönen* ja *Pikkulintu riemuissaan*.

Mirja Tenkanen on tuttu esiintyjä Pyhäjärvi-juhlassa. Hän on toiminut monia vuosa Vammalan seurakunnassa, ensin sairaalateologina nyt pappina. Mirjan puhe on toisaalla lehdessä.

Juhani Forsberg säesti kolmessa eri tilaisuudessa.

Muistojen illan yleisöä.

Kalevan seurakunnan ter-vehdyksen juhlaan toi pas-tori **Olavi Salminen**.

Tampereen Pyhäjärviker-holla on pieni kuoro **Laulu-rastaat**. Kuoro esitti kaksi laulua *Kaipaen rannoille* *Laatokan*. Sen on sanoitta-nut ja säveltänyt Aili Runne. *Uni Karjalasta*- laulun sanat oli kirjoittanut edesmennyt Pyhäjärvikerhon kunniajä-sen Kaino Rastas.

Salme Rintala lausui Saimi Sorri-Hukkasen runon Van-ha lerikka.

Kolehtivirren aikana Leevi Hietanen, Pentti Päiväläi-nen, Kalevi ja Hannu Luuk-kanen keräsivät kolehdin Py-häjärvissä.

Juhani Forsberg lausui il-lan päätössanat. Hän puhui siunauksesta elämässämme. Pyhäjärveläisillä siunaus sa-nana oli mukana usein arjen toiminnoissa, kuten "Siunaa itseä ja käy makkaamaan". Se oli kehoitus lapsille iltaru-koukseen. Puheen päätteek-si yhteisesti luettiin Herran siunaus.

Virsien esilaulajana toimi Hannu Musakka.

Juhani Forsberg huolehti illan virsien, yksinlaulujen ja kuoron säestyksistä.

Tilaisuuden juonsi Salme Rintala.

SALME RINTALA

Vpl. Pyhäjärvi-juhlat Tampereella 14.–15.7.

Juhlamessu Kalevan kirkossa

Juhlamessu alkoi jo perinteeksi tulleella ristisaatolla kirkkoon. Juhani Kivisalon laulaessa Pyhäaamun rauhaa, eteni ristisaatto. Ristiä kantoi Pirjo Kiiala. Suomen lippua Pentti Päiväläinen, airueina Marja-Kaisa ja Veikko Linnainmaa, Karjalan lippua Hannu Luukkanen, airueina Kati Lintula ja Aku Painilainen. Seppelten laskijat Helvi Kalttila ja Yrjö S. Kaasalainen sekä Marja Härmä ja Kalevi Luukkanen.

Juhani Kivisalo lauloi Kalevan kirkossa Pyhäaamun rauhaa sekä seppelivartioiden saattolauluna Finlandian.

Heidän jäljessään messuun osallistuva papisto ja muut toimitukseen osallistuvat henkilöt. Kirkossa esilaulajana toimi Sari Oksavuori ja kanttorina Elina Lepistö.

Kalevan seurakunnan pastori Salla Häkkinen kuulutti alkajaisiksi. – Tervetuloa

Messuliturgina toimi pastori Salla Häkkinen.

Messun papistoa, vasemmallä Pirjo Kiiala, joka luki päivän lukukappaleet. Hänen viereissään Silja ja Juhani Forsberg, Mirja Tenkanen ja Raimo Vuoristo.

Seppelivartioiden matkalla Sankarivainajien muistomerkille sekä Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkille. Suomen lippua kantoi Pentti Päiväläinen, airueina Marja-Kaisa ja Veikko Linnainmaa. Pyhäjärvisäätiön lippua Kalevi Luukkanen airueina Kati Lintula ja Aku Painilainen. Seppeltenlaskijat Kalevi Luukkanen ja Yrjö S. Kaasalainen.

kirkkoon ja nyt pidettävä messu on Tampereella pidettävien Pyhäjärvi-juhlien juhlamessu.

Saarnan piti Rauman eläkkeellä oleva kirkkoherra Raimo Vuoristo. Lukukappaleet lukivat Pirjo Kiiala ja Kalevi

Luukkanen. Vainajien muistamisen aikana Pirjo Kiiala syytytti muistokynttilät.

Ehtoollista jakoivat "pyhäjärveläiset" Mirja Tenkanen ja Raimo Vuoristo sekä Silja ja Juhani Forsberg. Kalevan seurakunnasta Salla Häkkinen ja Olavi Salminen.

Ko-lehdiin kantoivat Pentti Päiväläinen, Leevi Hietanen, Kalevi ja Hannu Luukkanen.

Jumalanpalveluksen jälkeen liput, airuet ja seppelienlaskijat ryhmittäytyivät kirkon alttarin eteen. Muistosa-

nat Sankarivainajille ja Karjalaan jääneille vainajille lausui Antero Pärssinen ja lähetti seppelivartioiden Kalevankankaan hautausmaan muistomerkille. Saattolauluna Juhani Kivisalo lauloi Finlandian.

Hyvä juhla-äki

Vpl Pyhäjärvi-juhlien ohjelmaan on aina kuulunut kunnia-äki sankarihautoilla ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä. Täällä Tampereella on nämä kunnianosoitukset, etäisyysjohtuen, toteutettu lähettämällä kukkatervehdykset Kalevan kankaan 1880 perustetun hautausmaan sankaripatsaalle, "Kiviristille" ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkille. Viljo Revellin ja Arvo Tyntsen suunnittelema Kiviristi on pystytetty Talvisodan jälkeen 1941 ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkki vuonna 1955. Muistomerkkin paljasti kaikkien pyhäjärveläisten tuntema kansanedustaja Jalmari Pusa.

Kukkatervehdyksemme myötä suuntaamme ajatuksemme myös sinne Vpl Pyhäjärven kirkolle, jonka sankarihautausmaalla lepää edelleen 102 pyhäjärveläistä sankari-

Puheen sankarivainajille ja Karjalaan jääneille vainajille esitti Antero Pärssinen.

vainajaa. Olkaamme iloisia siitä, että tuo hautausmaahan voitu eristää ja varustaa asianmukaisella muistomerkillä. Vanha hautausmaahan

on otettu nykyisten asukkaitten hautausmaaksi ja vanhat hautaukset on paria poikkeusta lukuun ottamatta viety sieltä pois. Sinne haudattujen omaistemme muiston vaalimiseksi on kirkon kellotapulien paikka saatua aidattua ja sinne pystytetty muistokivi, joka kertoo Pyhäjärven kirkon sijainnista sillä paikalla. Vuosien saatossa on onnellisesti säilynyt myös Vapaussodan muistomerkki, jossa voimme nähdä tuolloin kaatuneiden pyhäjärveläisten nimet.

Kun me nyt lähetämme kukkatervehdyksemme Kalevan kankaan Kiviristille, joka on pystytetty Talvisodassa kaatuneiden muiston vaalimiseksi on meidän syytä muistaa, että Talvisota oli nykyisen itsenäisyytemme kannalta historiamme suurin koetinkivi. Olihan Talvisota mahtavan Neuvostoliiton yksin meitä vastaan suuntaama sota, jota heidän

virallisessa historiassaan ei pidetä sotana vaan "rajakavalkana". Tuohon rajakavalkaan oli lähdetty ilmeisen vakavin aikoin. Olihan Suomen tiestöstä ja niiden silloista tehty mm. siltojen kantavuuksista varsin tarkat tiedot kertonut "Puna-armeijan marssiopas". Helsingissä pidettävässä voitonparatissa jaettavat kunniamerkit oli myös jo valmistettu. Täytyykin ihmetellä sitä, että monien arvostama historioitsija Heikki Ylikangas väittää ettei SNL:llä ollut aikomusta miehittää Suomea ennen kuin 04.12.1939, jolloin ns. Terijoen hallitus perustettiin. Olikohan todella niin, että viiden ensimmäisen sotapäivän aikana suurvalta olisikin yhtäkkiä muuttanut sodan tavoitteita? Varsinkin kun neuvostojen armeijan kartoilla tavoitteet oli piirretty mm. Helsinkiin ja Ouluun. Uskokoon ken voi!

Kun meillä on yli puolen toista vuosikymmenen ajan ollut mahdollisuus käydä entisillä kotiseuduillamme ja nähdä nykyinen elämisen taso ja sen kehitys sekä vertailla sitä omaamme tulee entistä kiitollisemmaksi niille sukupolville, jotka aikoinaan irrottivat meidät Venäjästä ja estivät Neuvostoliittoa valtaamasta tätä maata. Kumpikin olivat tekoja, joita meidän jälkipolvien on syytä syvästi kunnioittaa ja niiden tekijöitä ikuisesti kiittää. Talvi- ja jatkosodan sankarihuarit eivät todellakaan menneet hukkaan. He, yhdessä aseveljiensä kanssa, estivät tämän maan miehittämisen. Kiitollisuudella muistamme myös kotirintamalla ahertaneita naisia, vanhuksia ja lapsia, joiden työ loi elämisen mahdollisuudet myös rintamalla taistelleille miehille ja naisille.

Kun nyt lähetämme kukkatervehdyksemme myös

Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkille teemme me pyhäjärveläiset erityisesti kunnia niille sukupolville, jotka raskaan lahjoitusmaakauden jälkeen omalla työllään muutamassa vuosikymmenessä nostivat takapajuisen, ropottityön köyhdyttämän alueen Suomen edistyneimpien alueiden joukkoon. Tuo työ ja sen tulokset osoittavat meille vieläkin mitä merkitsee mahdollisuus hyödyntää oman työnsä hedelmät itse. Lopputulos on sama kuin valtakunnallinen itsenäistymisen vieraan käskyvallasta. Motivaatiotaso nousee aivan uusiin ulottuvuuksiin.

Hyvä juhla-äki. Kunnioituksemme osoituksena ja korkeimman siunausta Suomen kansalle edelleen toivon lähettämme kukkatervehdyksemme Kalevan kankaan hautausmaan Kiviristille ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkille.

Vpl. Pyhäjärvi-juhlat Tampereella 14.–15.7.

Päiväjuhla Sampolassa

Alkumusiikkina kuultiin Rientolan Eläkeläisten soitokunnan tuttuja karjalais-sävelmiä, mukana Enkkuaassa syntyneen Sam Sihvon Muistoja Pohjolasta. Loppuhiipentumana Erkki Melartinin Juhlamarssi, juhla oli alkanut.

Yhdessä soitokunnan kanssa laulettiin Karjalaisten laulu.

Tampereen Seudun Vpl Pyhäjärvisuvelian puheenjohtaja Laila Innanen toivotti yleisön tervetulleeksi. Hän kertoi, että hän vanhempien asui sodan jälkeen Saimaan saarella. Siellä niin saarella kuin mantereella ei ollut tuttuja pyhäjärveläisiä. Vanhempien ja sukulaisten kanssa tavatessa, tunsin kyllä itseni karjalaiseksi. Muuttuani 2000-luvun alussa Tampereelle, olen tavannut lukuisia karjalaisia sukulaisieluji. Monet vetämäni Karjalan matkat ja sukuseura-toiminta ovat entisestään vahvistaneet omaa karjalaisuutta identiteettiäni. Näissä merkeissä oli ilo olla järjestä-mässä Pyhäjärvisuvelian kanssa tätä Pyhäjärvi-juhlaa. Tervetuloa juhlaamme!

Nuoret viulistit Sanna ja Mari Ukkonen soittivat musikaalisävelmiä.

Tampereen kaupungin tervehdyksen toi juhlaan kansanedustaja, kaupunginvaltuutettu Leena Rauhala. Hän käsitteli hyvin laajasti kaupungin kehitysnäkymiä. Tampere on Pirkanmaan alueen kasvukeskus, joka nyt käyttöön otetulla pormestarihallinnalla jakaa vastuuta uudella tavalla kansalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Tampere on arvostanut myös karjalaisten työpanosta kaupunkimme hyväksi ja nimennyt heille oman puiston ja muistomerkin. Tampereen kaupungin puolesta toivotan teidät kaikki tervetulleiksi Tampereelle ja Jumalan siunausta toiminnalenne.

Laulukuoro Karjalan Kai-ku on laulanut Tampereella jo yli 60 vuotta. Kuoro esitti Toivo Kärjen Pyhä Karjalan maa ja unkarilaisen kansansävelmän Hiljainen tienoo.

Karjalan Liiton toiminnanjohtaja Satu Hallenberg korosti juhlapuheessaan historian tuntemuksen merkitystä itsetunnolle. Tulevaisuutta rakennetaan ymmärtäen menneisyyden merkitys. Hallenbergin puhe on kokonaisuudessaan toisaalla lehdessä.

Laila Innanen lausui runot Ilmari Pimiän, Laatokka ja Lauri Pohjanpään, Lap-suuden maa.

Reino Äikiä jakoi Marja Härmän ja Antero Pärssisen kanssa eri rahastojen stipendit opiskelijoille. Stipendin saajien puolesta Aku Painilainen kiitti kauniilla soitolla. Hän soitti oboella Juhani Forsbergin säestyksellä Karjalan kunnalla

Juhlapuhuja Karjalanliiton puheenjohtaja Satu Hallenberg.

Ukkosen sukuseuran varapuheenjohtaja Raimo Honkasalo luovutti Pyhäjärvi-säätiölle Ukkosen sukuseuran standardin.

Pyhäjärvi-säätiön hallituksen puheenjohtaja Yrjö S. Kaasalainen kiitti Tampereen Pyhäjärvisuvelian hyvin järjestetyistä juhlilla. Hän ilmoitti, että ensi kesän juhlat ovat Mouhijärvellä. Juhlaan olivat saapuneet tulevien juhlien puheenjohtaja Kari Äikäs ja Matti Hassi ja Karin sanoin: Teemme parhaamme, että juhlat onnistuvat yhtä hyvin, kuin aikaisempien vuosien juhlat Mouhijärvellä. Joten olette kaikki ensi kesänä sydämellisesti tervetulleita Mouhijärvelle.

Tampereen piirin Karjalaseurojen puheenjohtaja Tuomo Nenonen ilmoitti, että ensi kesän Karjalan Liiton kesäjuhla on Tampereella tunnuksella, "Sodan viulut maksoi rautakourat ja pumputtehtaan tytöt". Tervetuloa!

Juhla päättyi yhteisesti laulettuun Pirkanmaan maakuntalauluun Kesäpäivä Kangasallalla.

Tilaisuuden juonsi Pirjo Kiiala

Päiväjuhlan juontaja Pirjo Kiiala.

Tampereen piirin Karjalaseurojen puheenjohtaja Tuomo Nenonen toivotti tervetulleeksi ensi kesän Karjalanliiton kesäjuhliin Tampereelle.

Rientolan eläkeläisten soitokunta huolehti juhlamusiikista

Viulistisisarukset Sanna ja Mari Ukkonen soittivat musikaalisävelmiä.

Juhlan päätössanat lausui Yrjö S. Kaasalainen, kuvassa oikealla ja Kari Äikäs vas. toivotti tervetulleeksi ensi kesän juhliin Mouhijärvelle.

Tampereen Pyhäjärvisuvelian puheenjohtaja Laila Innanen toivotti yleisön tervetulleeksi.

Tampereen kaupungin tervehdyksen esitti kansanedustaja, kaupunginvaltuutettu Leena Rauhala.

Tampereelainen kuoro Karjalan kai on laulanut Tampereella jo kuusikymmentä vuotta. Johtajana toimii Marja-Leena Hyttinen.

Vpl. Pyhäjärvi-juhlat Tampereella 14.–15.7.

Iltamissa soi ensimmäisenä Pyhäjärvi-valssi, esittäjänä Laila Innanen ja Tampreen Rautatiehanurit.

Pispalan Kisällit esittivät tamperelaisia lauluja.

Iltamissa soi ”kultainen harmonikka”

Iltamatilaisuuden aloittivat Tampereen Rautatiehanurit musiikkipitoisella potpurilla. Tervehdyspuheessaan Pentti Päiväläinen kertoi Kalevan kaupunginosan historiaa. Olihan juhlapaikkamme Kalevan sydämessä.

Kaleva oli 1940-luvun alussa autiota maata. Paikalla oli vain vanha tiilitehdas. Kalevan kirkon paikalla oli tanssilava. Sodan jälkeen alkoi vilkas rakennustoiminta ja Kalevaan nousi kerrostaloja. Sinne muutti työn perässä Tampereelle siirtyneitä maalaisia. Sinne muutti paljon myös karjalaisia. Tällä hetkellä Kalevassa asuu noin 40 000 ihmistä. Pohjalaisten ja hämäläisten seassa karjalaisena täällä on ollut ihan hyvä olla, totesi Päiväläinen.

Tampereelle siirtyi Karjalasta eri yrityksiä mm. OTK:n makkaratehdas, Matikaisen rakennusliike ja Talkion leipomokonserni vain muutamia mainitakseni. Tampereen historiaan hyvä opastuspaikka on Kalevankankaan hautausmaa. Varsinkin opastetulla kieroksella eri muistomerkit kertovat monenlaisista vaikuttajista kaupungin moni-ilmeiseen menneisyyteen.

Pentti Päiväläisen sydämen asiana on Karjalan palauttaminen Suomelle. Niinpä hän puheensa päätteeksi toivoi, että ulkopoliittinen johtomme aloittaisi neuvottelut palauttamisesta. Sitä toivovat Pentin ohella monet, monet karjalaiset.

Laila Innasen johdolla laulettiin Pyhäjärvi-valssi, jossa kertosäkeeseen yhtyi myös yleisö. Laila esitti hauskan karjalamurteen pakinan Kaks riijjuureissuu.

Pispalan Kisällit, esitti tamperelaisia lauluja Muistoja Pispalasta, Tammelan torin jenka ja muita hauskoja kupletteja. Viimeisenä

Elias Ukkosen musiikki soi Äänisen aalloilla ja tutussa Säkkijärven polkassa.

Tilaisuuden juonsi hauskasti Pentti Päiväläinen.

Juhlien nuorin pianisti Juha Silvennoinen valloitti yleisön.

oli jo klassikoksikin luokiteltu Suhmuran Santra, Karjalaisen Osakunnan tunnuslaulu. Sen tekijä on Terho Könönen, jonka puoliso Eevi Lappalainen on Vernitsalta. Perheen kesämökki on muuten Suhmurassa.

Taitava hanuristi kultaisen harmonikan voittaja Elias Ukkonen vei meidät musiikissaan Äänisen aalloille ja Rantakoivun alle. Totesi sitten, ”seuraava kappale on monen mielestä varmasti jo puhki soitettu, mutta soitan sen kuitenkin”. Ja sitten soi Säkkijärven polkka, niin taitavasti, paikoitellen ihanan lyhyesti ja lopussa riemastuttavaan iloon. Mestarin mukana oltiin uudenaikaisessa polkassa ja meno oli kevyttä, ei hengästyttävää.

Pienoisnäytelmänä nähtiin hauska Opri ja Oleksi. Esittäjinä Laila Innanen, Eila ja Matti Matikainen. Karjalannurteella kirjoitetun näytelmän naiset pistivät asiat paikoilleen, saamattoman Oleksin vain huokaillessa.

Pianon soittoa esitti 7-

vuotias Juha Silvennoinen Lappeenrannasta, Laila Innasen tyttärenpoika. Juhani esiintyminen oli todella mainiota. Hän esiintyi kuin estradeihin tottunut, hyvän itsetunnon omaava taiteilija ja yleisö oli haltioissaan. Hän soitti kappaleet Pila ja Emma-valssin.

Hannu Musakka lauloi kaksi Oskar Merikannon laulua Reppurin laulu ja Vallin korvan laulu sekä itse säveltämänsä ja sanoittamansa Musakanlahden Laulu. Häntä säesti Juhani Forsberg.

Yhteislauluna laulettiin lopuksi Heili Karjalasta.

Arpajaisissa oli jaossa runsaasti palkintoja, joten moni koki iloisen yllätyksen.

Loppuilta kuluikin sitten yhteisen karkeloinnin merkeissä. Tahdin antoi Tampereen Rautatiehanurit.

Tilaisuuden juonsi hauskoin vitsein Pentti Päiväläinen.

JUHLIEN RESKITIT:
SALME TINKTALA
VALOKUVAT:
MARJO RISTILÄ-TOIKKA
JA REINO ÄIKIÄ

Tampereen Rautatiehanurit soitteli aluksi ja lopuksi yhteisissä karkeloissa.

Hauska pienoisnäytelmä Opri ja Oleksi, vas. Laila Innanen Oprina ja kylään tullut naapurinemäntä Eila Matikainen.

Vpl. Pyhäjärvi-juhlat Tampereella 14.–15.7.

Arvoisat kutsuvieraat rakkaat pyhäjärveläiset, karjalaiset, hyvä juhlaväki

Haluun tässä pyhäjärveläisten pitäjäjuhlän juhlapuheessa keskittyä niihin karjalaisuutta koskeviin kysymyksiin, joita itse pidän meille karjalaisille keskeisinä.

Ehkä tämän puheeni kautta tulen teille tutummaksi ja toivon, että yhteistyömme karjalaisuuden hyväksi vain jatkuu ja vahvistuu.

Tulen korostamaan historian tuntemuksen merkitystä itsetunnon, tulevaisuutta rakennetaan ymmärtäen menneisyyden merkitys.

Toisaalta koen itse erityisen merkittävänä ja tärkeänä kunnioittaa menneiden polvien työtä, työtä joka on tehty meidän nyt elävien ja meidän jälkeemme tulevien hyväksi. Sellainen ainituatuinen ja kansainvälinen merkittävä työ on ollut Veikko Vennamon työ asutustoiminnan organisoinniseksi sotien jälkeen.

Keskeisistä ajankohtaisista asioista nostan puheessani esille lisäksi luovutetun alueen hautausmaiden, muistomerkkien ja kirkkojen suojeleamisen – se on ollut ajankohtainen asia kautta vuosikymmenten.

Karjalan Liiton ja seurojemme, jäsentemme kannalta toiminnan linjausten päivittäminen on myös ajankohtainen asia – tänä syksynä jatketaan edeltäjäni Hannu Kilpeläisen aloittamaa työtä ja tehdään uutta toimintastrategiaa.

Hyvä karjalainen juhlaväki

Sain viime viikolla kirjeen eräältä räisäläiseltä isoisältä.

Hän kertoi siinä miten ollut omaa lapsenlastaan vastassa lentokentällä – tämä palatessa vaihtovuoden jälkeen Yhdysvalloista.

Ensimmäiseksi tyttö oli kiepsahtanut isönsä kaulaan ja ensi sanoikseen todennut – ”haluan päästä katsomaan sitä sinun vanhaa kotipaikkaasi Karjalassa”. Vuosi Amerikassa ja karjalaisuus oli tullut entistä tärkeämmäksi.

Karjalaisuus on tänäkin päivänä ja etenkin juuri nykyään erityisen arvokas itsetunnon perusta.

Meillä suomalaisilla on yhteinen suomalaisen imago maailmalla liikkuessamme – se on ainutlaatuista ja erityistä.

Mutta teillä pyhäjärveläisillä, karjalaisina on sen lisäksi pyhäjärveläinen, karjalaisuuden perintö ja kulttuuri itsetunton perustana.

Karjalaisuus antoi suomalaisuuteen Kalevalan – Vienan karjalan runonlaulajilta koottujen runojen pohjalta on Kalevalan runot koottu.

Kalevala ja karelianismi – ne ovat suomalaisuuden perustana.

Tätä perintöä on vaalittava.

Jos emme itse karjalai-

Toiminnanjohtaja Satu Hallenberg.

suutta arvosta, miten sitä muutkaan arvostaisivat?

Tätä henkistä perintöä emme voi myöskään jättää muiden siirrettäväksi. Emme voi sitä tehtävää delegoida muille.

Monia asiaa toki siirtyy sukupolvelta toiselle huomammatta, tiedostamattakin. Mutta paljon merkittävämpää ja arvokkaampaa perintöä voimme saada ja siirtää vain suhtautumalla arvostavasti omaan kulttuuriperintöömme. Tavat ovat omiamme: vuodentkierto, uskonolliseen perinteeseen, perhejuhliin, ruokaperinteeseen, yhteisöllisyyteemme liittyvä toimintamme. Niin monen asian liittyä kulttuuriperintöä, jota siirrämme tiedostamatta tai tiedostamatta sukupolvelta toiselle.

Pari viikkoa sitten kuulin Ruben Stillerin maininneen positiivisuutta koskeneessa radiohaastattelussa seuraavaa:

Jos kuulolla on joku karjalainen – minä olen teille katteellinen positiivisuudesta. Kaikki iloisuus Suomessa on karjalaisista lähtöisin.

Ruben Stiller mainitsi siis jotain tämmösuuntaista. Hänhän on melko tunnettu, suorapuheinen tv-toimittaja.

Ilo pintaan vaik syvän märkän – niinhän sitä karjalaisittain sanotaan.

Ilo ja yhteisöllisyys, yhteenkuuluvuus – ne meitä karjalaisia leimaavat. Sekin on meihin liitetty heimo-
piirre.

Tulkaa vaalimaan kulttuuriperintöä – vahvistamaan yhteenkuuluvuutta, pyhäjärveläistä yhteisöllisyyttä.

Mutta ei sinne seuratoimintaan mukaan yleensä itsestään lähdetä – sinne pitää kutsua ja pyytää. Niin olen itse lähtenyt karjalaissharrastukseen ja niin tiedän monen muunkin tuleen mukaan. Kummittäni pyysi minua mukaan.

Itse innostuin omien poikieni ollessa alle kouluikä – huomasin lasten synnyttyä mitä todella tarkoittaa sukupolven ketju, mikä keskeinen tehtävä minulla on siirtää sukupolvien perinteitä ja historiaa omalta osaltani

eteenpäin.

Oletko sinä muistanut kutsua nuorempia serkkuja, siskon lapsia, omia lapsiasi mukaan tähän toimintaan.

Eivät he itsestään lähde – mutta pyytään saattavat tulla mukaan.

Ja jos eivät heti innostukaan, niin ajatus voi jäädä itämään.

Sinun ja vain sinun tehtäväsi on kutsua ja pyytää – kertoa ja avata tie karjalaisuuteen omille jälkipolville.

Hyvät pyhäjärveläiset

Karjalaisuuden perintöön kuuluu olennaisena osana menneiden polvien työn arvostaminen, heidän arvostamisensa ja kunnioittamisensa.

Karjalaiset ovat se suomalainen heimo, joka suurena väestöosana, reiluisti yli 400 000 karjalaisista, noin 12 % Suomen silloisesta väestöstä, joutui jättämään kotinsa viime sotien jälkeen. Syntyi siirtokarjalaisten joukko.

Samaan aikaan, lähes 70 vuotta sitten, perustettiin Karjalan Liitto vaalimaan karjalaisuutta ja tukemaan karjalaisten uuden elämän alkua uusilla asuinajoilla. Liittomme perustettiin huhtikuussa heti talvisodan jälkeen. Pari kuukautta sen jälkeen kesäkuussa astui voimaan ns pika-asutuslaki. Vuonna 1945 syntyi toinen sodanjälkeistä asutustoimintaa ohjannut maankäytölaki.

Asutustoiminta, karjalaisten sekä rintamamiesten asuttaminen oli suurtyö ja merkittävä kansainvälisen vertailun kestävä malliesimerkki suomalaisesta yhteisöllisyydestä, yhteishengestä koko Suomea karusti koetellen sodan jälkeen.

Asutustoiminnan suurtyön teki silloisen maatalousministeriön osastopäällikkö ja myöhemmin Ylijohtaja Veikko Vennamo. Nijohen karjalainen evakkojen, siirtokarjalaisten hyväksi tekemänsä työn kunniaksi on jo aiemmin käynnistetty hanke Veikko Vennamon muistomerkkin pystyttämiseksi.

Kävin viime torstaina Lapinlahdella Suomen asutusmuuseo – suositellen, kannattaa tehdä elämysmatka omaan historiaan.

Itselleni palautui mieleen mummolani Tirilässä Lauritsalassa, nykyään se on tätiäni koti ja kuuluu nykyään Lappeenrannan kaupunkiin. Muistiini palautui elävästi mummoni esiin, pihan kanat ja kaksi lihavaa sikaa ja sen yhden lehmänkin muistin hyvin ja papan hevoson kun menin Lapinlahdella ihan samanlaisen navettaan kuin mummolassani oli ollut. Äitini vanhemmat ovat Jaakkimassa syntyneet.

Karjalaan jäi niin monen perheen koti ja elinkeinot. Sota päättyi ja rauhanehdot

olivat kovat. Mutta Suomi säilytti itsenäisyyden.

Monet vuodet on vaiettu tuskasta, ehkä jopa vaiettu omalla murteella puhumasta. Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen keskustelu avautui, mutta moni asia on vielä puhumatta auki, ”poispuhuma”.

Kipeät muistot, sodan ja kodinmenetyksen traumat on monilla jääneet kokonaan käsittelemättä, menetyksiä vaiettiin – Suomessa elettiin suomettumisen aikojia.

Tänään, nykyään, kriisien jälkeen huolehditaan terapian saamisesta. Niin on tapahtunut Myyrmäen räjähdysten tai Estonian laivan uppoamisen jälkeen.

Karjalaisille, teille evakoille ja meille evakkojen jälkipolville nuo kriisien käsitellyt on monien osalta alkaneet vasta viimeisten vuosikymmenten aikana. Ahdistusta ja tuskaa on sanoittu voitu siirtää jälkipolville. Ne tulivat uniin ja siirtyivät jälkipolville sanoitta aseenteisiin käytöksessä, ehkä joskus jopa katkeruudessa elämää, menetyksiä kohtaan.

Mutta nyt on viimeistään aika puhua – aika puhua kiipeistäkin asioista, niin henkisistä, inhimillisen tuskan ja surun asioista kuin myös maallisista – maahan, omaisuuteen liittyvistä menetyksistä.

Tätä keskustelua käyvät mm evakolapset järjestöissään. Tätä keskustelua käydään Karjalan Liiton piirissä. Mutta vaikka tuskaa puretaan ja asioita yritetään muuttaakin – on aina muistettava, että surua ei pidä loppumaton kanta.

Menetykset on myös osattava nähdä taakse jätettävänä menetyksinä ja suuri voima on osata kääntää katsetta tulevaan: iloita siitä kaikesta mitä kaiken menetyksen jälkeenkin meille karjalaisille jäi. Kannattaa muistaa: Anteeksi antaminen on suurin lahja anteeksiantajalle itselleen ja auttaa eniten sitä, joka pystyy toiselle anteeksi antamaan.

Toinen meitä karjalaisia vahvasti yhdistävä asia on kunnioitus vainajiamme kohtaan.

Vuonna 1992 tehtiin YVA sopimusten jälkeisen YVA-tositus Suomen tasavalta ja Venäjän Federation välillä. Tuossa sopimuksessa on sovittu sotilashautausmaiden suojelesta – suojelesta puolin ja toisin.

Tätä valtiosopimusta uusitaan. Kesäkuun lopussa nousi mediassa keskusteluun samainen valtiosopimus koskien sitä, sulkeeko tuo sopimus pois Suomen mahdollisuuden liittyä Na-

tosta tästä samaisesta valtiosopimuksella on kysymys, kun Karjalan Liiton puheenjohtaja Markku Laukkanen esitti, että nyt tuon sopimuksen

piiriin tulisi saada myös siviilihautausmaiden ja muistomerkkien suojeleusopimus.

Markku Laukkanen esitti, että Karjalassa olevat suomalaisen hautausmaat sovitaisiin Pietarin suomalaisen seurakunnan hoitoon.

Tätä työtä siviilihautausmaiden suojeleminen edistämiseksi puheenjohtajamme ja Karjalan Liitto jatkaa.

Karjalan Liitto hallinnoi Interreg ja Tacis- hankkeita, joilla suomalaisten vanhoja hautausmaita kunnostetaan ja haetaan toimintamalleja ja verkostoja tälle työlle. Näissä hankkeissa käytännön toimijana on Viipurikeskukseemme.

Arvoisat pyhäjärveläiset

Teillä on taustananne Pyhäjärvi – kaunis suuri pitäjän Laatokan rannalla ja hyvin keskeisellä paikalla. Moni 44 kylästänne rajautuu veden ääreen, useimmat rajautuvat Laatokkaan.

Itse olen löytänyt Pyhäjärveltä, Laatokan rannalta suuren n 10 kg painavan kiven. Tuo kivi on kaunisti, ainituatuista Karjalan pallogranittia, sen soikeaan pintaan muodostuu kämmenen kokoinen suuri, selvä sydänkuvi. Se on minulle kunniaaikaikalla kotonani symboloimassa suhdettani Karjalaan.

Te pyhäjärveläiset olette kaikkina vuosikymmeninä tallentaneet muistoja, koonneet tietoa karjalaisuudesta ja karjalaisesta perinnöstänne. On koottu muresanoja, on tehty Pyhäjärven historiaa tallentavia kirjoja. Paras tapa tallentaa ja siirtää tietoa on julkaista sitä lehdesänne tai monilla nettisivuillanne.

Karjalan Liiton piirissä viimeisin on juuri alkanut keräys yhdessä SKS:n, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kanssa. Se on keruu, jossa kootaan tarinoita matkoista Karjalaan. Tämä keruu alkoi kesäkuussa ja päättyy vuoden lopussa. Lisätietoa tästä saa Karjalan Liiton juuri uudistuneilta nettisivuilta, www.karjalanliitto.fi.

Tulkaa mukaan – tallentakaa tarinoita Karjalan matkoistanne.

Nettisivumme uudistuivat – Karjalan Liitto uudistui, koska me karjalaiset uudistumme, nuorrumme, kansainvälistymme, moniheimuistumme. Ensi syksynä alkaa Liiton toimintasuunnitelmien päivitys, haemme vastauksia ja työkaluja tulevaisuuden karjalaisuustyölle.

Järjestämme tarinakahvila, joissa haetaan yhdessä ajatuksia tulevaisuuden karjalaisuudesta. Tulkaa mukaan, tietoa näistä tapahtumista saatte oman seuranne, säätiönne tai paikallisen Karjalan Liiton piirin kautta.

Pitäjäseurojen osalta näitä karjalaisuuden tulevaisuutta suunnittelevia tarinakahvi-

loita järjestetään yhdessä juuri perustetun ja karjalaispitäjäyhdistysten liiton kanssa.

Tämän juhlan järjestäneet Tampereen seudun pyhäjärveläiset ja Vpl Pyhäjärvisäätiö

tarjoavat karjalaisille – siis myös ja ennen kaikkea meille evakkojen ja kaikkien karjalaisen jälkeläisille tietoa omasta taustastamme, omasta kulttuuriperinnöstämme.

Palaan puheeni alun pääaiheeseen.

Karjalaisuus on sellainen perintö, jota ei meiltä voi viedä kuin korkeintaan omat vanhemmat tai isovanhemmat – he voivat sen meiltä viedä sillä, jos jättävät itse arvostamatta karjalaisuuttaan. Ja hyvät karjalaiset muistakaa, tätä perintöä ei edes veroteta.

Ottakaa siis vaarin kehoituksestani – jälkipolvet on kutsuttava mukaan karjalaisuutemme. Heidät on tehtävä tietoisiksi karjalaisuudestaan.

Eräs vallan hieno keino kokea karjalaisuutta yhteyttä ovat nämä pitäjäjuhlak, tai kaikkia meitä yhdistävät karjalaiset kesäjuhlat, jotka vietetään aina viikko ennen Juhannusta, tänä vuonna olimme Oulussa, ensi vuonna tavataan ja haastellaan täällä Tampereella.

Karjalan Liitto tarjoaa jäsenilleen seminaareja, kursseja, ruoka-, kirjallisuus-, pitäjäjessuja, tietoa tutkimuksesta, erityismatkoja Karjalaan jne. Tulemme organisoimaan myös järjestökoulutusta.

Karjalan Liitossa on oma karjalaisuutta koskeva kirjasto – se täydentyy koko ajan ja on tulevien sukupolvien ja tutkijoidenkin käytävissä.

Jäsenmaksut, 10-20 euroa vuodessa on pieni hinta siitä että oma rikas kulttuuriperintö vahvistuu, siirtyä ja säilyä.

Tarjontaa karjalaisille on monenmoista, koska meitä karjalaisiakin on monenlaisia. Me arvostamme erilaisia asioita karjalaisuudessa, ja se monipuolisuus ja monimuotoisuus on rikkautemme.

Saan kiittää omaa isääni ja äitiäni minulle kerrotuista tarinoista, joiden kautta historian perhitymiseni alkoi.”

Kun tunnemme taustamme ja omat erityispiirteemme – myös ne karjalaisuudesta tulevat ominaisuutemme, tapamme jne. – voimme paremmin tunnistaa ja arvostaa myös muita, toisia, erilaisia ja heitä oman taustansa kautta ainutlaatuisia.

Lyhennelmä Satu Hallenbergin juhlapuheesta

Vpl. Pyhäjärvi – kirjallisuus

- Alakylän ja Kahvenitsan koulupiirin ylläkirja. Kirjatoimikunta. Vammalan Kirjapaino Oy, 2006. 272 s.
- Arkkimandriitta Arseni (toim.). Konevitsan uudelleensyntyminen. Konevitsa ry. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 2002. 112 s.
- Forsberg Juhani, Ukkonen Matti; Vpl. Pyhäjärvi-seura ry. 50 vuotta. Puoli vuosisataa karjalaista järjestötoimintaa pääkaupunkiseudulla 1957 - 2007. Helsinki 2007. 112 s.
- Ikkuna Karjalaan. Ennkuan koulupiirin kirja. Ennkua - Kostermaa - Rahkajärvi - Saapru. Ennkuan koulupiirikirjatoimikunta; Saarijärven Offset Oy, Saarijärvi 2001. 366 s. + kartta
- Harpala Hely; Synnyinseudulle. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1992. 83 s.
- Heikkilä Anna-Liisa, Karttunen Heikki (toim.); Noitermaan seudun historiikki. Satakunnan Painotalo Oy, Kokemäki 1984. 302 s. + kartta.
- Heikkilä Anna-Liisa, Karttunen Heikki (toim.); Noitermaan seudun historiikki - taistelujen vuodet. Satakunnan Painotalo Oy, Kokemäki 1992. 252 s.
- Heikkilä Anna-Liisa, Karttunen Heikki (toim.); Noitermaan seudun historiikki, vaellusvuodet. Satakunnan Painotalo Oy, Kokemäki 1986. 287 s.
- Heikkonen Jorma (toim.); Konevitsan luostari. Suomen ortodoksisen pappisseminaarin oppilasyhdistys. Sisälähetysseuran kirjapaino Raamattutalo, Pieksämäki 1983. 346 s.
- Hinkkasen juurillaan ja maailmalla. Hinkkasen sukuseura ry. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1993. 570 s.
- Hirvonen Kirsti; Isemme maa. Karjalan Kirjapaino Oy, Gummerus, Saarijärvi 2003. 372 s.
- Hirvonen Kirsti; Kallis maa. Karjalan Kirjapaino Oy, Gummerus, Saarijärvi 2002. 382 s.
- Hirvonen Kirsti; Pilvien takana aurinko. Pilot-kustannus Oy 2005. 374 s.
- Järvinen Lauri; Eino Olkinuora - Eteenpäin. Laaksojen Painoapu, Kalajoki 1994. 160 s.
- Karilainen Tuomas; Runossa sanottua. Oy Tyrvään Sanomat. Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala 1983. 72 s.
- Karjalaisia Kauvatsalla. LC Kauvatsan perinnetoimikunta 2006. 152 sivua.
- Kasanko Mikael; Konevitsan luostarin historialliset vaiheet. Ortodoksinen Kirjallisuusyhdistys Ortokirja ry ja Konevitsa ry, Joensuu 1992. 64 s.
- Kivistö Laura (o.s. Mansikkamäki); Elämän polkuja, oma kustanne. Oy Kehitys, Pori 1993
- Konevitsan luostarin muisto 1393 - 1978. Ortodoksinen kirkkomuseo 17.11.1978 - 7.1.1979, näyttelyluettelo. Sisälähetysseuran kirjapaino Raamattutalo, Pieksämäki 1978. 46 s.
- Kuivalainen Vellamo (o.s. Laulajainen); runoteos Teen laulustani toivon sillan 1980. Lisäksi useita runoja ja novelleja koomateoksessa.
- Kukkojen suku I Reino O. Kukko, Talonpoikaissuku Karjalan kannaksen Pyhäjärveltä. Helsingin Liikekirjapaino 1980. 273 s.
- Kukko Pekka (toim.); Kukkojen suku II. Talonpoikaissuku Karjalan kannaksen Pyhäjärveltä Kukkojen sukuseura, toinen laajennettu painos. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1998. 350 s.
- Kukko Reino O., Viika Kaarle; Pyhäjärvi-kirja. Historiaa, kuvia ja murrettua Vpl. Pyhäjärveltä. Pyhän-Säätiö 1989. Helsingin Liikekirjapaino Oy. 351 s.
- Kukko Topi; Tuulakko puhaltua - Rantakylä, Vpl. Pyhäjärvi. KL-Paino, Ylivieska, 2001. 168 s.
- Kähönen Lempi; Tyttö maailmalla. 134 s.
- Lehtonen Pentti R.; Taubilan hovi. Kartano Vpl. Pyhäjärvellä Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö. N-Paino Ky, Lahti 2000. 43 s + liitteet.
- Luukkanen Toivo; Kotikylämme Konnitsa - Kyläläiset kertovat. Kyläkirjan toimistokunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1998. 314 s.
- Luukkanen Toivo, Näräinen Ensio, Kyläkirjan toimituskunta; Kotikylämme Konnitsa 2. Kuvia ja kertomuksia Vpl Pyhäjärven Konnitsan kylästä. Ykkös-Offset Oy, Vaasa 2006. 237 s. + kartta
- Marttila Erkki, Rannikkotyöstöryhmentti 3 toimi täällä. Pohjoisen Laatokan maisemia vuonna 2001. Painotalo Gillot Oy Turku 2001. 125 s.
- Marttila Erkki, Rannikkotyöstöryhmentti 3:n maisemissa Suvannon - Taipaleen - Konevitsan - Käkisalmen Näkymiä 2002. Painotalo Gillot Oy Turku 2002. 141 s.
- Marttila Erkki; Saaristomeren meripuolustusalue. Painotalo Gillot Oy, Turku 2003. 141 s.
- Müller Marjatta; Kotiranta. Kopijyvä Oy, Jyväskylä 2004. 204 s.
- Pappismunkki Arseni; Konevitsan luostari. Kustannusosakeyhtiö Otava, Keuruu 1993. 144 s.
- Pohjalainen Heimo/Kirjatoimikunta; Tarinakivillä. Vpl. Pyhäjärvi; Kalamajan, Montruan, Pöhlhölän jakokunta ja asemanseutu. Kirjapaino Raamattutalo, Pieksämäki, 1997. 312 s.
- Rampa Sulo; Dynamiittia kämmenissä. Karjalan Kirjapaino Oy. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1998. 112 s.
- Rampa Sulo; Elämä vaatii uhrinsa, romaani. Pilot-kustannus Oy 2005, Tampere. 224 s.
- Rampa Sulo; Kirottu ylpeys. Pilot-kustannus Oy, 2004, Tampere. 204 s.
- Salitsanrannan koulupiiri 1903 - 2003. Kirjatoimikunta (Antero Pärssinen et al.). Salitsanrannan koulupiiri, Vammalan Kirjapaino Oy 2003. 288 s.
- Tenkanen - Tengen suku 1688 -1992 Tenkasen sukuseura Arto Tenkanen; Gummerus Kirjapaino Oy 1992 272 s + sukutauluja
- Simola Aino; Kolmas vaimo, romaani Satakunnan painotuote Kokemäki.
- Tenkanen Martti; Karjalasta kajahtaa. Helsinki 1967, SLEY
- Tenkanen Martti; Karjalasta kajahtaa 2. Helsinki 1967, SLEY.
- Tuloisela Aino; Aili Maria, Pilot-kustannus Oy 2006, Tampere. 163 s.
- Ukkosen sukua Koukunniemestä Lohijoelle ja sitten; Helena Kovero 1990, 138.
- Uusihakala Kaarina; Yksi tie monta asiaa. Suurtammalan tytöt. Kurikka-Paino Ky, Kurikka 1989. 171 s.
- Uusitalo Kari; Haiseeko täällä valkokangas? Otavan kirjapaino Oy, Keuruu 2005
- Uusitalo Kari; Taju kankaalla (1983)
- Uusitalo Kari; Värikästä väkeä (1995).
- Vaalisto Heidi (toim.) Konevitsan Antti. Valamon luostarin julkaisu. Valamon luostari 1985. Sisälähetysseuran kirjapaino Raamattutalo, Pieksämäki 1985. 128 s.
- Vanhanen Mauri, Kari Uusitalo. Kaiku, joka kiirii kauas... Vpl. Pyhäjärven urheiluhistoriaa. Pyhän-säätiö, Vammala 1970. 148 s.
- Vanhanen Mauri; Konevitsan kellot - historiallinen romaani. Karjalan Kirjapaino Oy, Gummerus Saarijärvi 2001. 200 s.
- Wiika Impi; Vpl Pyhäjärvi, kappale kansakelaisvaiheita. Pyhän-Säätiö. Uuden Auran kirjapaino, Turku 1950. 498 s + kartta
- Väliaho Olavi; Laatokan linnakkeet Taipaleen taisteluissa. Karjalan Kirjapaino Oy, Lappeenranta 1989. 154 s.
- Väliaho Olavi; Laatokan Puolustajat. Karjalan Kirjapaino Oy, Hakapaino Oy, Helsinki 1995
- Väliaho Olavi; Laatokan puolustajat Karjalaan. Karjalan Kirjapaino Oy, Lappeenranta 1997. 345 s + liitteet + 15 karttaa.
- Väliaho Olavi; Laatokan puolustajat Karjalassa. Karjalan Kirjapaino Oy. Gummerus, Saarijärvi 2000. 353 s.
- Äikiä Reino; Karjalaiset Huittisissa. Satakunnan Painotuote Oy, Kokemäki 2006, 268 s.

Kari Uusitalon teokset (valikoiva luettelo)

- Maaliskuun Pyhäjärvi-lehden innoittamana lähten ohessa omia teoksiani koskevan täydennysluettelon.
- Vaikka eivät olleetkaan pyhäjärveläisiä, Joel Laikka kirjoitti vuonna 1955 historiallisen romaanin *Perintösormus*, joka liittyi Taubilaan, ja Iris Kähäri vuonna 1961 romaanin *Elämän koko kuva*, jonka päähenkilön esikuvana oli Jalmari Pusa. Laikan romaanin kustansi WSOY ja Iris Kähäriin Otava.
- Elämäni Karina - Evakkopojasta elokuvaneuvokseksi. Karjalan Kirjapaino 2001. 346 s.
- Eläväksi syntyneet kuvat. Suomalaisen elokuvan mykät vuodet 1896-1930. Otava 1972. 232 s.
- Filmivuokraajien yhdistyksestä elokuvatoimistojen liitoksi. Suomen Filmivuokraajaliitto - Suomen Elokuvatoimistojen Liitto 1937-1977. 1977. 109 s.
- Haiseeko täällä valkokangas? Tarinoita suomifilmin hilpeästä historiasta. Like 2005. 240 s. (Teosta saatavilla).
- Hei, rillumare! Suomalaisen elokuvan mimmiteollisuusvuodet 1949-1955. SES 1978. 496 s.
- Hyökyaalloista Harjunpäähän. Suomalaiset filmatissoinnit kautta aikojen. 1994. 156 s.
- (Mauri Vanhasen kanssa) Kaiku, joka kiirii kauas... Vpl. Pyhäjärven urheiluhistoria. Pyhä-Säätiö 1970. 148 s.
- Kolme vuosikymmentä elokuvateatterien yhteistyötä. SEOL 1938-1968. 1968. 83 s.
- Kuusi vuosikymmentä suomalaista elokuvayritteliäisyyttä. Adams-Filmi Osakeyhtiö 1912-1972. 1972. 70 s.
- Kuvaus - kamera - käy! Lähikuvassa suomifilmit ja Suomi-Filmi Oy. Kirjastopalvelu 1994. 422 s.
- Lavean tien sankarit. Suomalainen elokuva 1931-1939. Otava 1975. 261 s.
- Luottamus-elokuva - syntymäkohde ja valvontakoneisto. 1979. 46 s.
- Meidän poikamme. Erkki Karu ja hänen aikakautensa. VAPK 1988. 246 s.
- (Toim.) Muistojen Arena. Hyvinkään elokuvateatterihistoria. 1989. 160 s.
- (Kai Vasen kanssa) On maamme Suomi. VAPK 1995. 160 s.
- Rakkaudesta elävään kuvaan. Haraste-elokuvaus Suomessa. 1995. 136 s.
- Risto Orko - Suomi-Filmin 100-vuotias suurmes. WSOY 1999. 302 s.
- Ruutia, riitoja, rakkautta... Suomalaisen elokuvan sotavuodet 1940-1948. SES 1977. 318 s.
- Siiri ja Kaarlo - näyttelijäparin tarina. Edita 2002. 336 s.
- Suomalaisen elokuvan vuosikymmenet. Johdatus kotimaisen elokuvan ja elokuva-alan historiaan. Otava 1962. 286 s.
- Suomen Biografiiliitosta Suomen Filmikamarin. Suomen Filmikamari 1923-1973. 1974. 129 s.
- Suomen elokuväsäätiö 1970-1979. SES 1980. 196 s.
- Suomen Hollywood on kuollut. Suomalaisen elokuvan ahdinkovuodet 1956-1963. SES 1981. 658 s.
- Suomen kansallisfilmografia 1-8 (vuodet 1980; päätoimittaja). Edita 1989-1999. Yht. 5594 s. (Teosta saatavilla).
- Taju kankaalla. Suomalaisia elokuvakaskuja. Tammi 1983. 87 s.
- T.J. Särkkä. Legenda jo eläessään. WSOY 1975. 299 s.
- Tarkastelua. Aarne Tarkas ja hänen elokuvansa. Like 2006. 347 s. (Teosta saatavilla).
- Torpanpojasta kinokuninkaaksi. Väinö Mäkelän mittava elämäntahti. 1970. 128 s.
- Umpikuja? Suomalaisen elokuvan vaikeat vuodet 1964-1969. SES 1984. 496 s.
- Värikästä väkeä - jo mustavalkoisien filmin aikaan. Noin 300 suomalaista elokuvakaskua ja -tarinaa. Kirjastopalvelu 1995. 181 s.

Yläjärven kyläkirja

Lehtemme maaliskuun numerossa oli komea luettelo VPL. Pyhäjärvi-kirjallisuutta. Samalla sivulla kysyttiin, missä viipyvät joidenkin Pyhäjärven kylien kirjat. Näiden kuuden joukossa oli myös Yläjärvi.

Muistoja Yläjärveltä-kyläkirja ilmestyi kesällä 1995, joten ei liene hätiköintiä kertoa siitä näin vuosien kuluttua. Ulkoasultaan kirja on 74-sivuinen A4-kokoisen moniste, joka on kopioliikkeessä kansitettu.

Kannessa on kaunis Yläjärven rantamaisema. Valokuva on otettu toukokuussa 1991, jolloin kahdeksan suvun jäsentä vieraili ensimmäisen kerran vanhassa Rautaisen talossa Yläjärvelä.

Kirjan alkuunpanijoina oli Tampereen Seudun VPL Pyhäjärvi-kerhon yläjärveläisiä. Pyhäjärvi-lehden numerossa 8/94 oli ilmoitus, jossa yläjärveläisiä pyydettiin

laittamaan muistelmia paperille tarkoituksena tehdä näistä muistelmista jälkipolville jonkinlainen ajan kuva lasten ja nuorten elämästä sota-aikaa edeltävältä ja sota-aikalta. Palaute oli yllättävän vähäinen. Kuitenkin joitakin asia kiinnosti, tuli muistelmia, valokuvia, asiatietoja ja kannustusta.

Kirjan kokosi ja puhtaaksi kirjoitti silloin Tampereella asunut serkkuni Sirkka Honkanen o.s. Rautainen.

Hänen omasta kynästään on myös paljon tekstiä. Valokuvia on 39 kpl, lisäksi on muutama asiakirjakopio, mm. Sirkkan veljen Verner Rautaisen lukukirjeritodistus. Muisteluja on elämän eri aloilta niin Yläjärvellä kuin sitten evakossaakin.

Lähetettäessään kirjan minulle Sirkka kirjeessään kertoo kirjan syntyvaiheista näin, kun aineisto oli saatu ja tuumittu, mitä tehdä: Lopputulos oli, että kirjoite-

taan sen verran kuin on aineetta koossa. Hovivaaran Väinö sanoi hänellä olevan kirjoituskoneen, vaan ei rupea näin ikämiehenä enää kirjoittamaan. No arpa lankesi minulle ja Väinö toi koneen meille. --- Kävin muuttamia kertoja kopiointiliikkeessä kysymässä miten ja mitä pitää tehdä ja mitä maksaa ja niinpäin pois. --- Hovivaaran Väinö oli ikoninainen, "että me teimme sen" kuten eräässä laulussa sanotaan. Hän oli myynyt jo 10 kirjaa ennen kuin oli nähnytään ne valmiina ja kävi hakemassa ne samana iltana, kun sain ne kotiin.

Alun perin kirjaa tehtiin 30 kpl, mutta pian jo otettiin lisäpainos. Kaikki kappaleet ovat maailmalla, Sirkalla on enää yksi ylimääräinen.

RAIJA LEMPINEN
Äitini Jenny Lempiäinen
oli Yläjärven Rautaisia

Taipaleen ristin kyltti vaihdettava

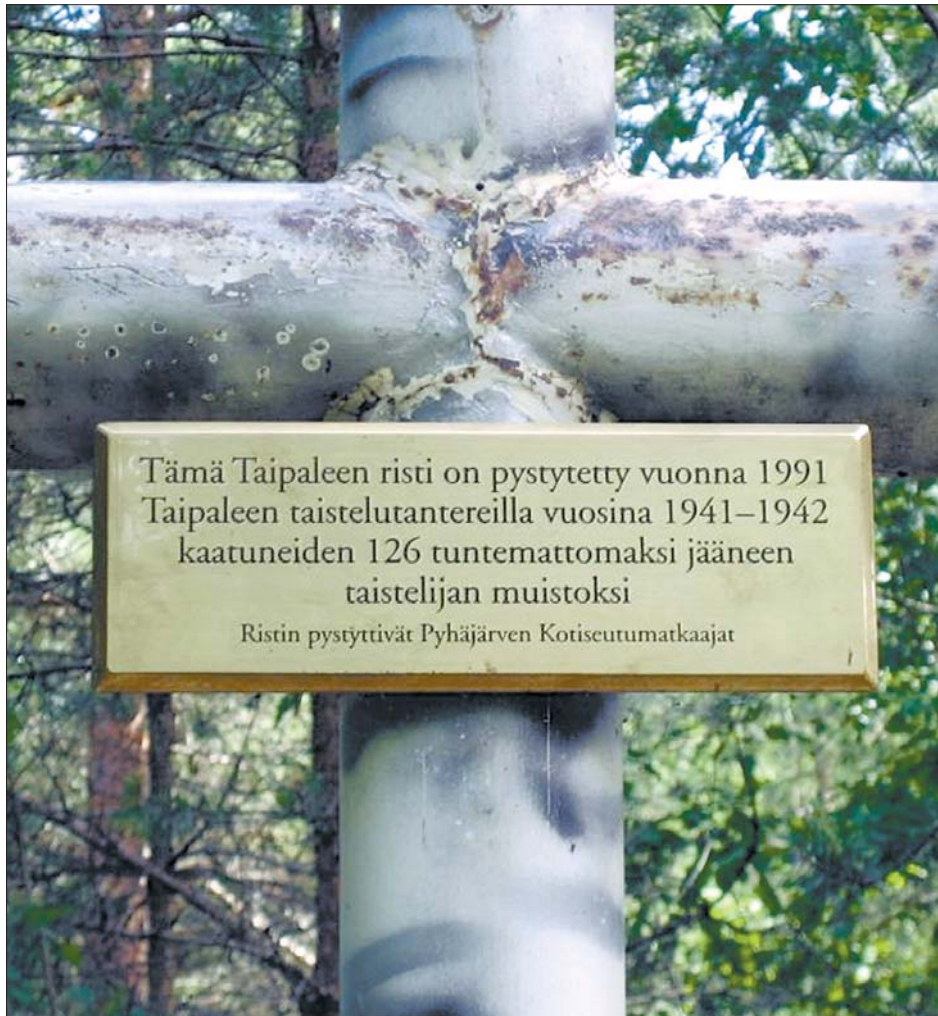
Edesmennyt pyhäjärveläinen veteraani-aktivisti Heikki Karttunen teetti ja pystytti tukevan teräsristin Taipaleenjoelle vuonna 1991, kun alueella pääsi taas käymään. Tuo Taipaleen ristiksi sittemmin nimetty muistomerkki sijaitsee talvisodan aikaisella Terenttilän alalohkolla, tuki-kohta 4:n paikalla, ns. Terenttilän aukean pohjoisreunalla ja parisataa metriä maantiestä itään.

Heikki Karttunen halusi kunnioittaa muistomerkillä erityisesti talvisodan Taipaleen kentälle jääneitä vainajia, joita jatkosodan aikana päästiin keräämään. Löydetystä 250 sankarivainajasta 126 jäi tunnistamatta, joten ne haudattiin alueelle silloin perustettuun kenttähautausmaahan. Heikki oletti tuon hautausmaan sijaitsevan joko senkin Terenttilä 4:n paikkeilla ja teetti ristiin siitä kertovan kyltin.

Vasta kolme vuotta myöhemmin, syksyllä 1994 löytyi oikea Taipaleen kenttähautausmaa, joka sijaitsee vajaan kilometrin Taipaleen ristiksi luoteseen, Sakkolaan vievän tien länsipuolella. Se kunnostettiin, varustettiin vuonna 1996 Suomen valtion toimesta muistokivellä ja on nykyisin jo viitoitettu selkeästi. Muistokiven tekstissä mainitaan nuo 126 tuntemattomaksi jäänyttä sankarivainajaa.

Sen jälkeen Taipaleessa oli eri paikoissa kaksi muistomerkkiä, joissa molemmissa kerrottiin siihen haudatuista 126 sankarivainajasta. Taipaleen ristin teksti oli niistä virheellinen, mutta jostakin syystä tuota kylttiä ei Heikki Karttunen eikä kukaan muukaan poistanut tai korjannut. Puhuin asiasta hienovaraisesti Heikille (joka kyllä myönsi tilanteen) ja muutamalle muullekin, mutta ilman tulosta.

Vuonna 2003 saimme tämän lehden elokuun nume-

rosta lukea, että muuan yksityinen matkaseurue oli varustanut Taipaleen ristin uudella laattalla, "koska edellisen laatta oli kovin huonokuntoinen". Mitä tuossa uudessa laattassa luki, ei kerrot-

tu, eikä liioin viitattu aieman laatan virheelliseen tekstiin. Asia jäi siksi minua vaivaamaan.

Vasta nyt kesäkuun lopussa paikalla käydessämme

asia selvisi: Taipaleen ristin nykyisenkin laatan teksti on harhaanjohtava ja osittain väärä. Laattassa lukee seuraavaa: Tämä Taipaleen risti on pystytetty vuonna 1991 Taipaleen taistelutantereilla

vuosina 1941–1942 kaatuneiden 126 tuntemattomaksi jääneen taistelijan muistoksi. Ristin pystyttivät Pyhäjärven Kotiseutumatkajat.

Taipaleessa ei jatkosodan vuosina 1941–42 käyty oleeellisia taisteluja eikä varsinkaan kentälle jäänyt ainoatakaan suomalaista sankarivainajaa. Kentälle jääneet ovat kaikki talvisodan, erityisesti helmi-maaliskuun 1940 kaatuneita. Toiseksi, tämän ristin viittaus noihin 126 sankariin on kulkijaa harhauttava, koska heidän oikea leposijansa on toisaalla ja varustettuna asianmukaisella muistokivellä sekä tekstillä. Kolmanneksi, ei liene tarkoitus, että yksittäiset ihmiset tai matkaryhmät asiasta laajemmin sopimatta menevät sooloilemaan tekstilaattoja "virallisiin" sota-muistomerkkeihin, joksi Taipaleen ristin on Venäjällä luettelolitu. En tunne tarkemmin nykylaatan syntyhistoriaa ja sen allekirjoittanut "Pyhäjärven Kotiseutumatkajat" (yhdistys?) on samoin täysin outo.

Taipaleen ristin kohdalla luontevimmalta tuntuisi paikallisten pitäjäsäätiöiden (Metsäpirtti, Sakkola, Pyhäjärvi) kautta organisoitu toiminta, jonka tuloksena tuo sinällään arvokas muistomerkki saisi asiaankuuluvan teoksin. Koska Taipaleessa ei toistaiseksi ole yleistä suomalaisen osapuolen sota-muistomerkkiä (vain venäläisten obeliski), niin tekstin soisi kunnioittavan kaikkia noin 1500:aa talvisodan Taipaleen sankarivainajaa.

TUOMO KUKKO

Taipaleen ristin pystytykseen sen enempää kuin ensimmäisen ja toisenkaan laatan kiinnittämiseen ei Vpl. Pyhäjärvi -säätiöllä ole ollut mitään tekemistä. Kaikki ko. hankkeet on toteutettu yksityisten tai eri ryhmien toimesta. Ko. risti sijaitsee kokonaan lailla tarkkaan Terenttilän nelostukikohdan paikalla.

REINO ÄIKIÄ

Henttoset ja Hinkkaset esillä sukuseminaarissa

Tampereen juhlien ensimmäiseksi tapahtumaksi oli valittu kello 13-15 sukuseminaariksi. Jo ennakkotiedoissa oli tuotu esiin, että kertaa tarkastellaan sukuseuran perustamista ja rekisteröintiä ja esittelyyn otetaan jo pitkään toiminnassa olleet Henttosten ja Hinkkasten sukuseurat.

Avauspuheessaan sukuseminaarin puheenjohtajana toiminut Antero Pärssinen esitteli ne karjalaiset sukuseminaarit joiden tiedot ovat internetissä. Hän totesi lisäksi monien pyhäjärveläisten sukujen olevan parhailaan tutkinnan alaisena. Myöskin monista suvuista sukukirjoja on jo saatettu julkisuuteen. Samalla hän kertoi Suvannon seudun sukututkimuspiiriin toimin-

Teuvo Henttonen

nasta. Henttosten Sukuseuraa esitteli seuran puheenjohtaja Teuvo Henttonen Hollolasta. Teuvon omat sukujuurat ovat Pyhäjärven Rantaky-

lässä. Henttosten Sukuseura on perustettu Turussa 1983. Henttosten kotipaikkoja ennen sotia karjalassa olivat Antrea, Vpl. Pyhäjärvi, Jääski, Kirvu, Ruokolahti ja Viipuri. Sukuseuran kokouksia on pidetty jo useita ja kokoonntuminen tapahtuu kahden vuoden välein. Viimeksi v. 2006 kokoonnuttu Tampereella ja seuraava sukujuhla on Kouvolassa 2008. Sukuseura on saanut oman lipun, joka vihitin Karjalan Liiton juhlien yhteydessä Hämeenlinnassa 1996. Teuvo Henttonen totesi, että meitä Henttosia ei ole paljon, sillä väestörekisterikeskuksen mukaan v. 2007 Henttonen nimisiä asui Suomessa 914 ja ulkomailla 45.

Sukuseuraan. Sukuseuran jäsenmäärä on n. 200 jäsen-

Kauko Hinkkanen

tä. Lähivuosien suurimpana tehtävä on aikaansaada Henttosten sukukirja, johon

tietoja on kerätty jo muutama viime vuoden ajan. Sukukirjan on määrä valmistua vuoden 2008 aikana ja sitä kirjoittaa arvostettu sukukirjojen tekijä Jorma Paikkala.

Hinkkasten Sukuseuraa esitteli seuran nykyinen puheenjohtaja Kauko Hinkkanen. Hinkkasten Sukuseura on perustettu 7.4.1991 jolloin perustamisvaiheessa 196 jäsentä lähti mukaan toimintaan. Seura rekisteröitiin 1993 ja mukana toiminnassa oli silloin jo 280 jäsentä. Jorma Paikkalan toimittama sukukirja ilmestyi jo v. 1992 ja se palkittiin silloin parhaana sukukirjana. Oma sukulehti alkoi ilmestyä v. 1995 neljä kertaa vuodessa mutta nytemmin lehden ilmestyminen on vaikiintunut kaksi kertaa vuodessa ilmestyväksi.

Reino Äikiä

Sukukokoukset pidetään kerran vuodessa. Vuoden 2004 kokous pidettiin kotiseutumatkailun yhteydessä Pyhäjärvellä. Sääntöjen mukaan sukuseuran hallinto vaihtuu määrävuosin joten mahdollisimman moni on päässyt mukaan hallitusvastuuseen. Seuran perustamisessa oli Toivo Hinkkanen voimallisesti mukana. Seuralla on oma pöytäviiri ja monia muitakin seuran tunnuksin varustettuja myyntituotteita.

Kokouksen päätteeksi Antero Pärssinen jakoi sukuseuran perustamisohjeita ja Hii-ret kokoontuivat vielä omiin työryhmiinsä pohdimaan sukuseura-asioita.

REINO ÄIKIÄ

Kiitos juhlista

Nämä kolmannet Tampereella järjestetyt Pyhäjärvi juhlat kokosivat yhteen Pyhäjärveläisiä ja pyhäjärveläisyydestä kiinnostuneita henkilöitä kahden päivän ajaksi tapaamaan sukulaisia, naapureita ja ystäviä sekä osallistumaan monipuolisiin ohjelmallisiin tilaisuuksiin. Tampereen Pyhäjärvi kerho ja talkooväki vanhimmasta nuorimpaan teki suuremman työn juhlien järjestelyissä. Sopivat kokoustumapaikat ja hyvät kulkuyhteydet auttoivat juh-

lien onnistumista. Tampereen kaupungin ja Kalevan seurakunnan edustajien myötämielinen mukanaolo ansaitsee suuren kiitoksen. Haluamme kiittää jokaista näiden onnistuneiden juhlien järjestelyissä tavalla tai toisella mukana olleita. Kaikki ohjelmansuorittajat ansaitsevat kauniin kiitoksen taidokkaista esityksistä. Huomaamatta ei jäänyt nuorten ohjelmansuorittajien iloinen ja hauska tapa esiintyä.

Arvoisa juhlayleisö. Te an-

saitsitte kiitoksen tullessanne pitkienkin matkojen takaa yhteiseen juhlaamme näkemään, kuulemaan ja kokemaan sekä vaalimaan perinteitämme. Tavataan ensi vuonna Mouhijärvellä. Sie, mie ja myös kaik yhes!

VPL. PYHÄJÄRVI-
SÄÄTIÖ

Yrjö S. Kaasalainen
Reino Äikiä
Hallituksen
puheenjohtaja
Säätiön asiamies

Pyhäjärvijuhlien väliajalla tavattiin myöskin tuttuja. Juhani Forsberg on päässyt serkkujensa pöytään. Vasemmalta Kaarina Sulander, Lyyli Oksanen, Sirpa Mansikkamäki, selin lähinnä kameraa Airi Mäkinen ja Mirja Ovaska.

Vpl. Pyhäjärvi -lehteä on yli 30 vuotta taiteuttu Tyrvään Sanomissa. Nyt toimittajajärjestelyjen myötä taitto tulee tapahtumaan päätoimittaja Marjo Ristilä-Toikan toimesta hänen kotonaan. Viimeistä lehteä tekemässä vasemmalta Salme Rintala, Pasi Koivu, Marja-Leena Mäkinen, Heidi Niemi sekä Reino Äikiä.

Vpl. Pyhäjärvi -lehti kiittää Tyrvään Sanomien ja Idea-Mainoksen väkeä hyvästä yhteistyöstä kuluneitten vuosikymmenien aikana. Kuvan otti Riina Hara.

Iloisia juttuseureuita juhlien kahvitaulla. Vasemmalta Venäjältä muuttaneet tamperealaiset inkeriläiset Ellen ja Helvi Rauma, Kaisa ja Ari Pitkänen Laviasta, Eevi Hiiri Tampereelta, Eila Kokko ja Helmi Vilkkio Turusta ja takana seisomassa Marjatta ja Antti Kinnanen Turusta.

Kutsu

Vpl Pyhäjärven kunnan ensimmäisen kansakoulun eli Pyhäkylän koulun

130-vuotisjuhlaan

Vammalan Seurakuntatalolle
la 1.9.2007 alkaen klo 11.00

- Yhteinen kouluruokailu
- Filmi "Muistojen Pyhäjärvi"

Juhla

- kabitarjoilu

Tervetuloa yhdessä juhlimaan
pyhäjärveläisen kansanvalistuksen
130-vuotista taivalta

**Kaunista
Vpl Pyhäjärveä**
-kirjasarjan
julkistaminen
ja kirjojen jakelun
aloittaminen.

Ilmoitatban osallistumisesi juhlaan viimeistään la 25.8.2007 mennessä
Seija Jokinen 040-835 5820
tai Irma Karppanen
03-514 3731.

ST-Koneistus Oy

TAPAHTUMAKALENTERI

Matkalle Karjalaan

Valamon matka 9.-13.8.

Solovetskin matka 30.8.-4.9. Vielä vapaita paikkoja. Tervetuloa matkoille Heli Salmi-
nen (Naskalin Manun tyttö), puh. 050 567 1586.

vpl. Pyhäjärvi

Lehtemme elokuun numeroon tarkoitettu aiheiston on toimitettava 10.8. mennessä.

Toimituksen uusi osoite

Marjo Ristilä-Toikka
Rautasementtie 375,
37500 Lempäälä,
puh. 040 730 2622 tai
(03) 374 8448 iltaisin,
marjo.ristila-
toikka@kolumbus.fi

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö

Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Rautasementtie 375
37500 Lempäälä
puh. 040 730 2622
tai (03) 374 8448
marjo.ristila-toikka@
kolumbus.fi

Toimittaja:
Salme Rintala
Korkeemäenkatu 26 A 26
37100 Nokia
puh. (03) 341 0551

Tilauhinnot: Koti- ja ulkomaat 25 euroa/vsk.
Ilmoitushinnat (pmm): kuolinilmoitukset0,70 e
tekstissä0,80 e
pienin ilmoitus20 e
Hintoihin lisätään alv. 22%

salme.rintala@netti.fi
Tilaukset, jakeluhäiriöt ja
osoitteenmuutokset:
Reino Äikiä
32700 Huittinen
puh. 040 769 5775
puh. (02) 566 213
fax (02) 566 218
reino.aikia@esanet.fi

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka
Painopaikka: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki